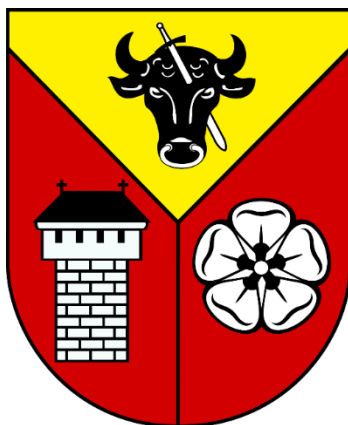

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY SZCZYTNIKI
NA LATA 2021-2030**

SZCZYTNIKI, 2021

OPRACOWANIE:

Dariusz Kałużny

Angelika Paczesna

Krzysztof Kałużny

ADRESBIURA:

NUVARO INVESTMENT and DEVELOPMENT Sp. z o. o.

Biuro Zarządu: ul. B. Krzywoustego 10,

62-510 Konin

tel. 605 155 552

e-mail: biuro@nidnuvaro.pl

SPIS TREŚCI

Spis treści.....	3
1. WPROWADZENIE.....	4
1.1. Podstawa prawna.....	5
1.2. Etapy realizacji.....	5
2. CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJOWE GMINY SZCZYTNIKI.....	9
2.1. Wnioski wynikające z diagnozy sytuacji społecznej.....	9
2.2. Wnioski wynikające z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	12
2.3. Wnioski wynikające z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	13
2.4. Analiza badań ankietowych.....	15
2.5. Analiza SWOT.....	19
3. CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY SZCZYTNIKI.....	25
3.1. Misja i wizja.....	26
3.2. Cele strategiczne rozwoju, kierunki działań, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	26
3.3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	38
3.4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....	43
3.5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa.....	45
4. Proces realizacji strategii.....	53
4.1. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	53
4.2. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	54
5. SPIS TABEL.....	57
6. ZAŁĄCZNIKI.....	58

1. WPROWADZENIE

Strategia rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021–2030 jest najważniejszym dokumentem planistycznym i strategicznym, na podstawie którego samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. Jej celem głównym jest stworzenie realnych podstaw planu rozwoju dla gminy w okresie 2021–2030. Rada Gminy Szczytniki podjęła decyzję o utworzeniu nowej Strategii, w miejsce już wygasłej Strategii rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020. W oparciu o szczegółową diagnozę wyznaczono najważniejsze cele oraz środki ich realizacji – zadania i konkretne w ramach tych zadań działania. Zestawienie takich priorytetów jest konieczne przy ograniczonych środkach finansowych na ich realizację. Będą one stanowić odpowiedź na najważniejsze wyzwania i problemy Gminy, zmierzając do trwałego i zrównoważonego rozwoju całej wspólnoty mieszkańców.

Strategię utworzono w oparciu o dokonaną analizę SWOT: mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Jest ona narzędziem do efektywnego zarządzania gminą z perspektywy wielopoziomowego rozwoju. Ma charakter dokumentu programowego, który nie wskazuje dokładnie co i z jakich środków zostanie zrealizowane. Poszczególne zadania, w ramach dążenia do realizacji konkretnych celów, będą wymagać sporządzenia odpowiednich dokumentów podwykonawczych wraz z wyznaczeniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie. Prezentowana strategia była tworzona przy zaangażowaniu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Partycypowanie w tworzeniu tego rodzaju dokumentu wiąże się ze zwiększeniem możliwości sukcesów w działaniu nad jego realizacją. Miały miejsce także spotkania w formie online, które miały na celu zbudowanie wizji, celów, a także projektowania rozwiązań. Prezentowany dokument koresponduje ze strategicznymi dokumentami ogólnymi wyższego rzędu. Strategia Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030 oraz Diagnoza strategiczna zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2019 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną opracowania Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030 stanowią:

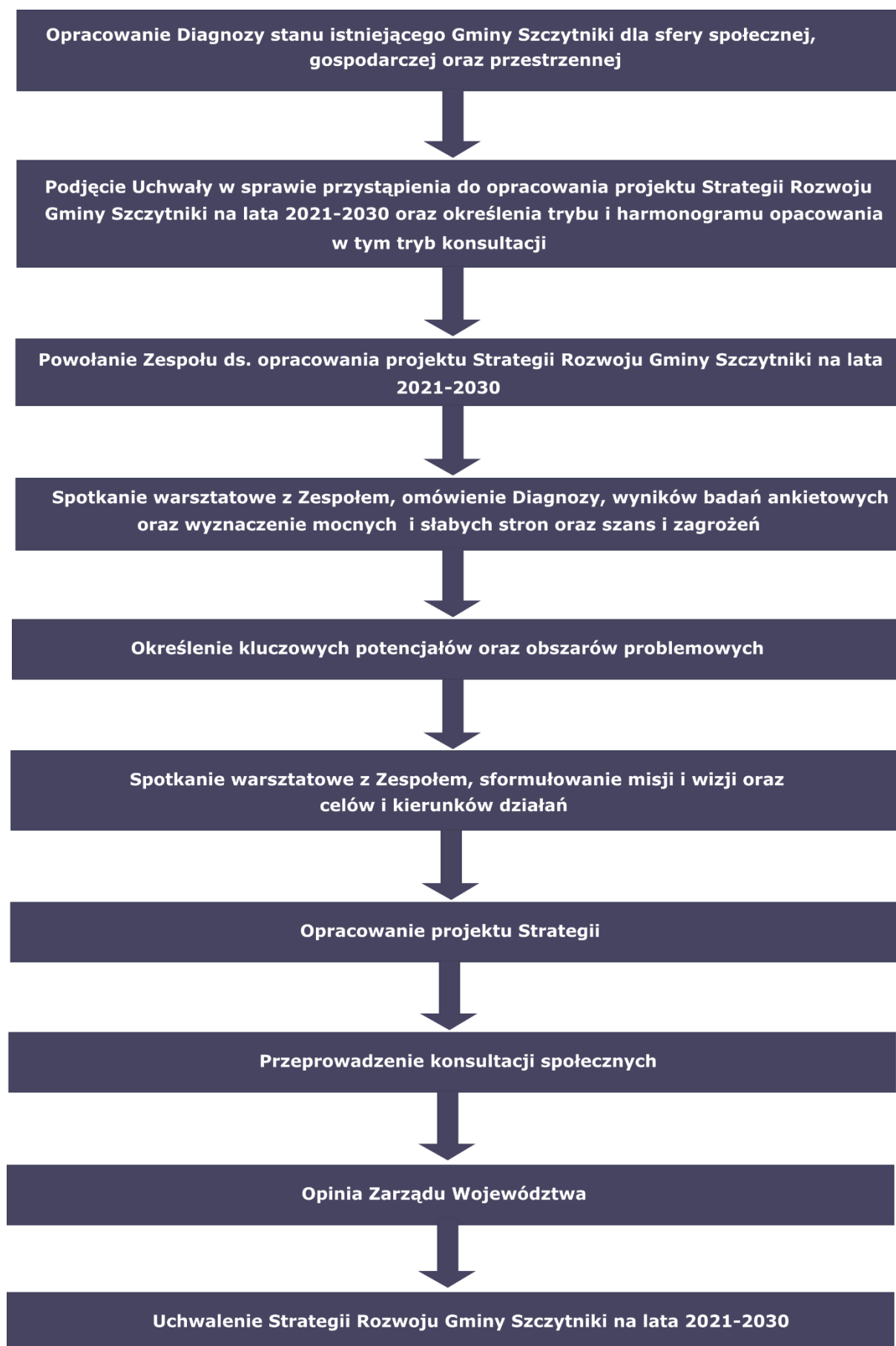
- Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- Ustawa z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Strategia została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych.

1.2. ETAPY REALIZACJI

Prace nad załącznikiem w postaci Diagnozy stanu istniejącego zostały podjęte we wrześniu 2020 roku. Podjęcie uchwały dotyczącej przystąpienia do pracy nad dokumentem Strategii miało miejsce w grudniu 2020 r. (Uchwała Nr XXX/153/2020 Rady Gminy Szczytniki z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie: przystąpienia do opracowania projektu „Strategii rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju).

1. Ważną rolę w procesie przygotowania dokumentu miał Zespół ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030. W jego skład weszli przedstawiciele władz i jednostek organizacyjnych gminy. Zespół został powołany zarządzeniem Nr 9/2021 Wójta Gminy Szczytniki z dnia 18 lutego 2021 r. Nieodzownym elementem były przeprowadzone warsztaty strategiczne. To dzięki nim możliwe było poznanie zdań różnych środowisk oraz wymiana opinii na temat kluczowych problemów. Określono także ważne potencjały gminy. Istotne było także przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców gminy. Dzięki temu narzędziu poznano m.in. oczekiwania na temat przyszłości gminy Szczytniki w perspektywie 10 lat. Opracowany projekt Strategii poddano konsultacjom społecznym, które trwały w dniach: od 30.04.2021 r. do 04.06.2021 r.; od 22.06.2021 r. do 30.06.2021 r., a z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie gminy Szczytniki organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami konsultacje trwały od 09.12.2021 r. do 10.01.2022 r. Następnie wystąpiono o opinię do Zarządu Województwa. Poniższa rycina przedstawia schemat pracy nad dokumentem Strategii.

Proces budowy Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030 przebiegał wieloetapowo:

1. Opracowanie diagnozy sfer: społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Celem było stworzenie obrazu obecnej sytuacji gminy w aspektach społecznych i gospodarczych oraz przestrzennych. Podczas prac diagnostycznych analizie poddano zasoby infrastruktury społecznej oraz stan i zasoby środowiska przyrodniczego. Efektem pracy było powstanie diagnozy, opisującej podstawowe uwarunkowania rozwojowe gminy. Dokument został opracowany w oparciu o dane zastane, pozyskane m.in. z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, dokumentów strategicznych, Urzędu Gminy w Szczytnikach oraz jednostek organizacyjnych gminy.

2. Analiza mocnych i słabych stron gminy, a także szans i zagrożeń jego rozwoju (analiza SWOT).

Celem było przeanalizowanie obecnych mocnych i słabych stron gminy Szczytniki, a także szans i zagrożeń istotnych z punktu widzenia jego dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Analiza SWOT została podzielona na trzy główne obszary tematyczne, a w ramach nich podobszary obszary, takie jak:

1. Sfera społeczna (społeczeństwo, edukacja, opieka zdrowotna, pomoc społeczna, bezpieczeństwo, kultura, turystyka, sport);
2. Sfera gospodarcza (gospodarka, rynek pracy, wizerunek gminy, sytuacja finansowa);
3. Sfera przestrzenna (zagospodarowanie przestrzenne, transport, infrastruktura techniczna, rolnictwo, zmiany klimatu, środowisko przyrodnicze).

3. Organizacja warsztatu I z udziałem Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030.

Celem organizacji I warsztatu było:

- zaprezentowanie efektów pracy nad początkowymi etapami budowania strategii,
- zapoznanie z diagnozą stanu istniejącego Gminy Szczytniki,
- omówienie wyników badań ankietowych,
- zidentyfikowanie i zweryfikowanie mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń jego rozwoju w pięciu obszarach strategicznych.

4. Określenie kluczowych potencjałów i problemów.

5. Przeprowadzenie warsztatu II z Zespołem:

Celem organizacji II warsztatu było:

- opracowanie misji i wizji rozwoju gminy,
- wspólne wyznaczenie celów strategicznych oraz kierunków rozwoju i konkretnych zadań.

6. Przeprowadzenie spotkania podsumowującego:

- podsumowanie całości prac nad strategią oraz dyskusja nad ich wynikami.

7. Przygotowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030.

8. Opracowanie procesu monitorowania i ewaluacji strategii.

Celem było opracowanie zasad monitorowania oraz ewaluacji celów i realizacji poszczególnych kierunków działań oraz aktualizowania dokumentu.

2. CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJOWE GMINY SZCZYTNIKI

2.1. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Przemiany demograficzne, w tym zmiany struktur wieku populacji w gminie Szczytniki mają istotny wpływ na proces zarządzania sferą usług publicznych. Prognozowane starzenie się społeczeństwa wymaga m. in. zwiększonych nakładów na sferę związaną z zapewnieniem opieki osobom starszym, na zapewnienie realizacji nie tylko ich podstawowych, egzystencjalnych potrzeb, ale także na ich samorozwój i wypełnienie czasu wolnego, którego osoby starsze mają najwięcej spośród pozostałych grup ekonomicznych, np. poprzez rozwój oferty kulturalnej czy edukacyjnej. Wiąże się to również z zapewnieniem seniorom odpowiedniej jakości usług medycznych, a także odpowiedniej ich dostępności. Wzrost liczby seniorów oznacza zwiększenie popytu na opiekę i usługi Domów Seniora i tego typu placówek. Ważne jest zatem wybranie odpowiedniego obiektu, który nie pełni już swoich pierwotnych funkcji, na nowe przeznaczenie. Gmina dysponuje m.in. budynkiem szkoły podstawowej w Pośredniku, który mógłby pełnić takie funkcje. Skutki prognozowanej struktury demograficznej odczuje także Ośrodek Pomocy Społecznej. Wydłużający się czas życia i większa grupa osób starszych oznacza wzrost pobieranych świadczeń m.in. z tytułu długotrwałej i ciężkiej choroby. Spadek liczby dzieci w wieku szkolnym powoduje z kolei konieczność zmian w sferze szkolnictwa. Liczba poszczególnych klas w placówkach oświatowych powinna być dostosowana do bieżącej sytuacji demograficznej. Malejąca liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym będzie oddziaływać na rynek pracy. Choć zjawisko ciążenia ku większym ośrodkom jest zjawiskiem naturalnym, należy stwarzać korzystny klimat z zakresu infrastruktury społecznej w miejscach zamieszkania. Działania te powinny być prowadzone wielopłaszczyznowo. To nie tylko zapewnienie odpowiedniej bazy edukacyjnej, a potem atrakcyjnego rynku pracy. To również stworzenie dogodnej infrastruktury społecznej (m.in. przedszkola, żłobek, propozycja atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego). Zadaniem gminy powinna być rzetelna ocena potencjału swojego terenu do przyciągnięcia mieszkańców spoza gminy.

Opisane powyżej procesy demograficzne wpłyną istotnie na rosnące potrzeby społeczeństwa lokalnego w zakresie dostępności do usług publicznych (edukacyjnych, zdrowotnych, sportowo-rekreacyjnych itd.). Należy więc z dużą uwagą podejść do prognozy demograficznej, aby podjąć trafne decyzje i skoordynować działania w wymiarze gminnym.

Decyzje te powinny jak najbardziej odpowiadać na potrzeby trzech istotnych grup społecznych. Po pierwsze grupa w wieku przedprodukcyjnym, której największe potrzeby sprowadzają się do zapewnienia opieki przedszkolnej, następnie zapewnienie dobrej jakości edukacji w szkołach podstawowych. Po drugie: potrzeby osób w wieku produkcyjnym, a więc atrakcyjne miejsca pracy, ciekawe formy spędzania czasu wolnego w pobliżu miejsca zamieszkania. Po trzecie grupa senioralna, której potrzeby silnie związane są z zapewnieniem opieki medycznej oraz usług opiekuńczych.

Najbliższe 10 lat, o których mówi prognoza to czas pewnych wyzwań dla szkolnictwa. Związane jest to z dynamiką w liczebności zarówno dzieci w grupie 0-6 lat, jak i starszych. Zmiany będą dotyczyć także liczby przedszkoli i żłobków. Zapowiadany spadek osób w wieku przedprodukcyjnym w zależności od tego w jakim stopniu spełni się prognoza, może wpłynąć na reorganizację zespołów szkół na terenie gminy. Ostatnie lata wskazują na przyrost dzieci w wieku 0-6 lat. Jeśli tendencja ta będzie się utrzymywać, może okazać się, że liczba miejsc w przedszkolach będzie niewystarczająca. Ważną inwestycją jest oddany do użytku Klub Dziecięcy w Marchwaczu. W kolejnych latach należy przyrzeć się rosnącym kosztom bieżącym przeznaczonym na oświatę.

Opieka zdrowotna w gminie to przede wszystkim sprawnie funkcjonujące ośrodki zdrowia. Niedostosowanie oferty medycznej, niska jakość pracy osób w placówkach w POZ może sprawić, że mieszkańcy będą szukać poradni w gminach sąsiednich. Kolejne 10 lat to okres odpowiedzi na wyzwania, które niesie ze sobą także wzrost zachorowań. Nadal problemem są zachorowania związane z układem krążenia. Powszechnym, nie tylko w gminie Szczytniki problemem jest duża zapadalność na choroby nowotworowe. Z szczególną uwagą należy przyrzeć się diagnostyce dzieci i młodzieży, które również coraz częściej borykają się z problemami zdrowotnymi, nie mając świadomości jakie poważne schorzenia się za tym kryją. Starzejące się społeczeństwo wpłynie również na potrzebę poszerzenia zakresu świadczonych usług medycznych. Aby zwiększyć świadomość mieszkańców gminy dotyczącą profilaktyki oraz tematu zdrowia, należy zaplanować i przeznaczyć odpowiednie środki na akcje promocyjne na wymienione wyżej zagadnienia.

Pomoc społeczna jest nadal ważnym tematem mimo że liczba beneficjentów nie jest duża i dość stała. Zagrożenie wykluczeniem społecznym jest jednak sytuacją dynamiczną. Utrata pracy, niepełnosprawność czy długotrwała choroba to najczęstsze powody przyznawanych świadczeń. O ile bezrobocie nie jest już dużym problemem w gminie,

sytuacja ta może ulec zmianie ze względu na panującą w momencie opracowywania diagnozy pandemię COVID-19.

Niekorzystnie kształtująca się struktura demograficzna mieszkańców w gminie wymaga zaplanowania działań z zakresu świadczenia pomocy osobom starszym. Kolejne 10 lat będą charakteryzowały się przyrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Może okazać się, że sieć Domów Pomocy Społecznej i innych placówek (np. Klubów Seniora) będzie na zmieniające się warunki niewystarczająca. Już teraz obserwuje się wzrost wydatków w budżecie na pomoc społeczną, szczególnie w obszarze kosztów usług opiekuńczych. Podobnie z dużym prawdopodobieństwem sytuacja będzie wyglądać w związku z usługami medycznymi. Zapowiedź zwiększonego popytu na usługi opiekuńcze powinna być wzięta pod uwagę przy wyznaczaniu celów i zadań w Strategii. Tym bardziej, że obserwuje się tę tendencję wydłużania się czasu trwania życia. Zapewnienie odpowiedniej jakości opieki nad grupą seniorów to ważne wyzwania na kolejne lata.

Do zadań własnych gminy należą między innymi zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Do mocnych stron należy znaczna liczba Ochotniczych Straży Pożarnych. Gmina podejmuje nie tylko bezpośrednie działania o charakterze interwencyjnym. Na wzrost poziomu bezpieczeństwa wpływa także realizacja innych zadań samorządu, których celem jest ograniczanie pośrednich przyczyn stanowiących podłoże przestępczości oraz patologii społecznych. Są to np. działania w obszarze edukacji, wychowania, ochrony zdrowia, rozwoju gospodarczego, przeciwdziałania bezrobociu, narkomanii, alkoholizmowi i przemocy w rodzinach. Coraz większym problemem staje się przestępczość przy wykorzystaniu drogi Internetowej. Aby świadomość na temat bezpieczeństwa i czyhających zagrożeń wśród mieszkańców była na wysokim poziomie należy kontynuować projekty skierowane zarówno dla dorosłych i seniorów, jak i dzieci.

Zatrzymanie mieszkańca w gminie wymaga zapewnienia ciekawej oferty kulturalnej oraz edukacyjnej. Prowadzone zajęcia w ramach działalności Gminnego Ośrodka Kultury z sekcji: plastycznej, teatralnej, muzycznej, nauki śpiewu oraz tanecznej powinny być kontynuowane, a w razie potrzeby poszerzane. Wyremontowane świetlice wiejskie powinny być małymi centrami kultury, tętniące życiem, w którym swoje miejsce znajdą zarówno najmłodsi, jak i Seniorzy. Mogą stać się one placówkami integracji międzypokoleniowej.

Wyzwaniem dla gminy Szczytniki na najbliższe lata będzie dalsza aktywizacja mieszkańców oraz organizacji pozarządowych, m.in. do realizacji bądź współrealizacji zadań

publicznych, szczególnie z udziałem dzieci, młodzieży oraz seniorów. Istotne będzie przeznaczanych na ten cel dostatecznych środków.

W dzisiejszych czasach dostęp do szybkiej, sprawdzonej informacji, źródeł danych czy map ma ogromne znaczenie i wpływa na poziom zadowolenia mieszkańców danej jednostki terytorialnej. Podnoszenie jakości obsługi klientów, jak i usprawnienie pracy Urzędu Gminy to ważne wyzwania, które należy ciągle ewaluować. Pomocne mogą okazać się szkolenia pracowników. Rozwój e-administracji ma prowadzić do wzrostu efektywności, skuteczności oraz do poprawy jakości i redukcji kosztów funkcjonowania.

Dobra współpraca samorządowa wpływa na budowę dobrego klimatu pomiędzy poszczególnymi instytucjami. Warto zastanowić się nad korzyściami mogącymi płynąć z wymiany doświadczeń z samorządami zagranicznymi. Może to posłużyć do zaczerpnięcia ciekawych wzorców oraz możliwości rozwiązań problemów pojawiających się w zarządzaniu jednostką terytorialną. Działania podejmowane w ramach współpracy mogą także objąć sferę kultury, oświaty, gospodarki i spraw społecznych.

2.2. **WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ**

Gmina Szczytniki posiada dość przeciętne warunki przyciągające potencjalnych inwestorów. W przypadku terenów, które są już wyposażone w odpowiednią infrastrukturę powinno postawić się na ich odpowiednią promocję. Poleca się zwrócić uwagę na potencjał tych działek, których obszary są jeszcze niewykorzystane. Do korzystnych uwarunkowań rozwoju gminy należy rosnąca liczba przedsiębiorstw. Ważnym atutem jest przecinająca gminę na dwie części droga krajowa nr 12. Głównym wskazaniem na kolejne lata jest intensyfikacja działań z zakresu promocji gospodarczej. Jest to dedykowane głównie terenom wyznaczonym pod inwestycje w gminie.

Mimo że stopa bezrobocia w gminie jest na niskim poziomie, należy przeciwdziałać temu zjawisku szczególnie wśród osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Sytuacja jednak zmienia się ze względu na pandemię koronawirusa. Brak precyzyjnych danych nie pozwala jednak na stwierdzenie, jaka będzie to skala zmian w kwestii bezrobocia.

Sąsiedztwo dużego ośrodka miejskiego oprócz oczywistych zalet, ma swoje minusy ze względu na zjawisko ciążenia ku niemu, stanowiąc niejako pewne zagrożenie rozwoju przedsiębiorczości w gminach powiatu kaliskiego. Mając na uwadze preferencje

mieszkańców należy „zatrzymywać” odpływ mieszkańców poza tereny własnych gmin poprzez działania promocyjne oraz tworzenie odpowiedniego klimatu do rozwoju własnego biznesu.

Wyzwaniem dla Gminy Szczytniki na najbliższe lata będzie umiejętne zarządzanie zadłużeniem w celu optymalizacji kosztów jego obsługi, a także kontynuacja pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie planowanych inwestycji. Bieżący monitoring nad sytuacją finansową gminy to nieodłączny element prowadzenia polityki finansowej jednostki na najbliższe kilka lat.

2.3. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

Zjawisko niekontrolowanego rozproszenia zabudowy może powodować problemy infrastrukturalne, w tym komunikacyjne, a w konsekwencji naruszać stabilizację finansową gmin. W związku z tym jednostki samorządów gminnych z dużą uwagą winny przyjrzeć się dokumentom planistycznym tj. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz Miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego, które powinny w przemyślany sposób kierować polityką przestrzenną gmin. Należy w miarę potrzeb i rozwoju sytuacji aktualizować Studium, które jest niezbędnym narzędziem do harmonijnego kształtowania polityki przestrzennej. Ciągłe inwestycje związane z zapewnieniem mieszkańcom podstawowych potrzeb powiązanych z ekspansją mieszkalnictwa poza tereny zwartej zabudowy powoduje, że brakuje środków na rozwój działalności i usług wyższego rzędu. Ważne jest prowadzenie do uzupełniania „luk” w zabudowie, wypełniając te przestrzenie zabudowaniami.

Ważnym zadaniem samorządu gminnego są kwestie związane z transportem oraz komunikacją publiczną. Rozwiązania komunikacyjne w gminie nie są w pełni zadowalające. Dla większości mieszkańców gminy jedną z ważniejszych potrzeb komunikacyjnych jest dobra komunikacja z Kaliszem. To naturalne zjawisko związane z zaspokajaniem usług wyższego rzędu w dużym ośrodku miejskim.

„Kręgosłupem” komunikacyjnym gminy jest niewątpliwie droga krajowa nr 12. Ważne jest, aby drogi niższego rzędu doprowadzały do dróg rzędu wyższego. Stawia się również na bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego oraz pieszych. Szczególną uwagę zwraca się na dzieci i młodzież, które korzystają z chodników i ścieżek rowerowych celem dotarcia do szkół. Ustalenie priorytetowości zadań inwestycji drogowych oraz ich

realizacja to wyzwanie na kolejne lata. W pierwszej kolejności wykonywane powinny być inwestycje na drogach, które doprowadzają do dróg wyższej kategorii bądź też łączą ze sobą dwie drogi wyższego rzędu. Poleca się stałe monitorowanie jakości dróg oraz infrastruktury okołodrogowej.

Rozwój budownictwa, szczególnie na terenach zabudowy rozproszonej wpływa na kształtowanie się sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Odpady w gminie przetwarzane są w sposób nowoczesny, ekonomiczny i ekologiczny. Tradycyjne systemy ogrzewania domów w oparciu o węgiel powinny być sukcesywnie zastępowane innego rodzaju ogrzewaniem np. olejowym. W najbliższych 10 latach zadaniem powinna być promocja alternatywnych źródeł energii przy wykorzystaniu np. pomp ciepła do ogrzewania i pozyskiwania ciepłej wody użytkowej. Należy również postawić na informowanie mieszkańców na temat dostępnych i możliwych do uzyskania dofinansowań. Dążenie do większej świadomości ekologicznej mieszkańców może przełożyć się na większy komfort funkcjonowania gospodarstw domowych.

Mimo powszechności Internetu, na mapie gminy Szczytniki znajdują się jeszcze miejsca mające trudności w tej kwestii. W związku z tym, należy podejmować starania, aby tzw. „białych plam” z biegiem czasu było coraz mniej. Rozwój sieci wymaga zadbania o to, by korzystanie z niej było jak najbardziej bezpieczne.

Główną atrakcją na terenie gminy Szczytniki jest szlak rowerowy, który powstał z inicjatywy Lokalnej Grupy Działania „Kraina Nocy i Dni” oraz LGD „Długosz Królewski”. Dzięki niemu mieszkańcy, jak i przyjezdni mają szansę poznać najciekawsze zakątki gminy, m.in. Pałac w Marchwaczu czy Dwór Łubieńskich w Szczytnikach. Ważna jest bieżąca konserwacja szlaku. Rozważeniu należy poddać dalsze uzupełnianie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz placów w sołectwach, tam gdzie one nie występują.

Kolejna część diagnozy dotyczyła rolnictwa i zmian klimatu. Zjawiska suszy w gminie nasilają się, co w konsekwencji rzutuje to na przyszłość rolnictwa w gminie. Niedobór wody jest także problemem dla leśnictwa. Zagrożeniem są również gwałtowne zjawiska pogodowe, nawałnice, silne wiatry. Najważniejsza wydaje się działalność edukacyjna skierowana do mieszkańców. Świadomość na temat malejących zasobów wody nie tylko powinna być przekazywana w formie dla dzieci i młodzieży w ramach edukacji szkolnej, ale skierowana przede wszystkim do dorosłych mieszkańców.

W związku z powyższym nadal konieczne są działania mające na celu zatrzymanie wód, tj. m.in. ochrona zadrzewień śródpolnych. Powinno prowadzić się działania służące tzw. małej retencji. Do zadań tych należy zaliczyć: zatrzymywanie wód wiosennych, roztopowych i opadowych w sadzawkach, oczkach wodnych i obniżeniach terenowych. Należy również monitorować i dbać o stan urządzeń melioracyjnych.

Na terenie gminy Szczytniki istnieją dość korzystne warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym głównie wiatru i energii słonecznej, ale również geotermalnej. Zastosowanie odnawialnych źródeł energii wymaga ciągle wielu działań zachęcających do ich wdrożenia. Z uwagi na bardzo umiarkowane zainteresowanie OZE przez mieszkańców, należy podejmować działania promujące i edukujące społeczność w tej tematyce. Ważnym zadaniem jest ciągłe budowanie świadomości związanej ze zmianami klimatu, niską emisją i możliwościami wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Organizacja konkursów, czy seminariów na tematy proekologiczne jest oczekiwanym działaniem.

2.4. ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH

W celu zapewnienia partycypacji społecznej w opracowywaniu dokumentu Strategii rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030, przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców. Ankiety udostępniono w okresie listopad-grudzień 2020 r. Respondenci zostali poproszeni o ocenę działalności Gminy, a także o wskazanie priorytetowych przedsięwzięć w określonych sferach i problemów. Zdecydowana większość pytań była charakteru otwartego. Ankieta strategiczna stanowi Załącznik nr 2 do dokumentu.

Mieszkańcy zapytani o kwestie wykluczenia społecznego zgodnie uznali, że w gminie Szczytniki nie spotyka się już takiego zjawiska. Jednostki wskazywały, że „współczesne wykluczenie” może się sprowadzać do braku Internetu, szczególnie w okresie pandemii, który staje się niezbędnym narzędziem do nauki czy pracy i możliwie normalnego funkcjonowania. Prawie wszyscy ankietowani zdecydowanie uważają, że zagrożenie wykluczeniem jest mniejsze niż 7 lat temu.

Pod względem infrastruktury społecznej skierowanej do osób starszych, 82% przepytanych uważa, że występują niewystarczające usługi opiekuńcze. Osoby te wskazywały na potrzebę utworzenia Domu Seniora lub poszerzenia innego rodzaju usług opiekuńczych, a

także polepszenie usług medycznych. Tu wskazywano zarówno na podstawową opiekę zdrowotną, jak i dostęp do specjalistów.

Wszyscy ankietowani zgodnie twierdzą, że powstały Klub Malucha jest potrzebny i wpłynie pozytywnie na aktywizację zawodową młodych rodziców.

Zdania dotyczące zasobów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej są podzielone. 64% osób uważa, że infrastruktura jest wystarczająca i jedynym wskazaniem jest utrzymanie jej w dobrym stanie. Pozostałych 36% ankietowanych twierdzi, że można by ją poszerzyć, a propozycje, które padły w ankiecie mówiły o dodatkowych ścieżkach rowerowych, skateparku, większej liczbie placów zabaw czy lodowisku. Mieszkańcy nie uważają, że droga krajowa nr 12 jest zagrożeniem dla podziału gminy. W większości jest postrzegana jako znaczące zwiększenie dostępności komunikacyjnej (blisko 60% ankietowanych). Część mieszkańców twierdzi, że jej obecność jest nieznacząca dla gminy pod względem inwestycji na przylegających działkach (42%).

Stan dróg mieszkańcy zgodnie oceniają jako dobry. Uważają, że na przestrzeni ostatnich lat uległo to dużej poprawie. Wskazuje się przy okazji na potrzebę budowania ścieżek rowerowych. Pojedyncze sugestie odnośnie potrzeb modernizacyjnych dotyczą:

- modernizacji drogi w Marchwaczu, m. Grab, Pieńki,
- modernizacji drogi do Murowańca
- uzupełnienia oświetlenia przydrożnego
- modernizacja drogi w Niemieckiej Wsi i Tymieńcu
- modernizacji dróg relacji Popów-Marcjanów, Kobylarka-Staw oraz Iwanowice-Główczyn
- remontu chodnika przy Bibliotece w Iwanowicach.

W obszarze komunikacji mieszkańcy ocenili ją jako przeciętną (67%), przy jednoczesnym zaznaczeniu, że nie ma na nią większego zapotrzebowania. 5% zdecydowanie ocenia ją jako złą, za powody podając małą liczbę kursów, szczególnie w dni wolne oraz godzinach porannych. Pojawiały się także spostrzeżenia dotyczące słabej współpracy między przewoźnikami, w wyniku której mieszkańcy mają problem z dostaniem się z północy gminy na południe.

Mieszkańcy odczuwają braki w dostępności do sieci kanalizacyjnej. Wskazania dotyczące najpilniejszych potrzeb związanych z uzupełnieniem tej infrastruktury dotyczyły Krowicy Zawodniej (32%) oraz Stawu (17%).

Ankietowani zapytani o sąsiedztwo dużego ośrodka miejskiego, jakim jest Kalisz nie widzą szczególnego wpływu. O negatywnych skutkach nie wspomnieli żaden z przepytanych. Wskazywało się na kontynuację nauki po szkole podstawowej, dostęp do usług wyższego rzędu związanych z rozrywką czy kulturą. Uwidacznia się także problem związany z coraz mniejszą liczbą miejsc pracy w Kaliszu, mimo że dojeżdża tam znacząca liczba mieszkańców gminy Szczytniki. W kwestii zagospodarowania przestrzennego mieszkańcy nie uważają, że rozproszona zabudowa, którą cechuje obszar wiejski stanowi problem. Przy okazji zadanego pytania o ład przestrzenny w licznych ankietach wskazywano na potrzebę budowy bloku mieszkalnego w Marchwaczu oraz zwiększenie liczby mieszkań socjalnych w gminie.

W obszarze związanym ze środowiskiem dla ankietowanych mała lesistość nie stanowi problemu. We wskazaniach zapisano jednakże propozycje zalesiania gruntów V i VI klasy. Problem suszy wg części mieszkańców jest „rozwiązany” na poziomie dopłat suszowych. Podkreślano fakt dofinansowań do zbierania wody deszczowej, z której mogą skorzystać mieszkańcy. Druga część ankietowanych przedstawiła propozycje działań, które realnie mogą ograniczać zjawiska suszy. Były to: budowa studni głębinowych, udrożnienie kanałów, ochrona małych zbiorników wodnych, konserwacja cieków wodnych, progów, zastawek, a także działania zachęcające do zatrzymywania wody opadowej.

W obszarach związanych z promocją gminy zdecydowanie pozytywnie oceniono działania w tym zakresie. Wskazywano na gazetkę gminną, stronę internetową, broszury informacyjne. Podkreślano obecność Kół Gospodyń Wiejskich, które swoją działalnością również wpływają na pozytywny wizerunek gminy. Za najważniejszy produkt lokalny uznano uprawy ogrodnicze (pomidory, ogórki), z których gmina jest znana w regionie.

Mieszkańcy zapytani o kluczowy potencjał gminy Szczytniki najczęściej wymieniali:

- bazę oświatową z wyremontowanymi, zadbanymi placówkami
- drogi gminne i powiatowe w dobrym stanie
- dobre zarządzanie gminą
- uroczystości gminne na wysokim poziomie
- porządek i ład przestrzenny
- sale gimnastyczne i boiska
- aktywność stowarzyszeń pozarządowych
- obecność w Lokalnej Grupie Działania „Długosz Królewski”

- świetlice wiejskie, otwarte strefy aktywności.

Zauważono również kluczowe zmiany, jakie dokonały się w ostatnich 7 latach. Podsumowując zestawienie tych odpowiedzi, należy podkreślić bardzo liczne, pozytywne opinie dotyczące inwestycji w oświatę na terenie gminy oraz infrastrukturę jej towarzyszącą, a więc boiska czy sale gimnastyczne oraz place zabaw. Podkreślano dobry stan dróg, wybudowanie ścieżek rowerowych, przykładanie uwagi do uroczystości gminnych, aby były na wysokim poziomie czy stworzenie gazetki gminnej „Wiadomości Szczytnickie”. Odnotowano także poprawę wyglądu parków wiejskich, zadbanie o czystość terenu gminy a także inwestycje w infrastrukturę taką jak siłownie zewnętrzne. Istotne jest też zauważenie lepszej współpracy na linii mieszkańców-Urząd Gminy.

Na pytanie z czym mieszkańcy chcieliby, aby utożsamiano ich gminę w 2030 r. 43% odpowiedzi wskazywało na gminę, w której prężnie rozwija się ogrodnictwo i sadownictwo a 40% z gminą przedsiębiorczą, tworzącą nowe miejsca pracy. Ankietowani podkreślali także ważność wartości patriotycznych, z którymi chcieliby utożsamiać nadal gminę, co będzie miało wpływ na wychowanie nowych pokoleń.

Wśród najpilniejszych inwestycji mieszkańcy widzą:

- rozwój sieci kanalizacyjnej (najczęściej wskazywano sołectwa: Krowicę Zawodnią, Staw i Iwanowice)
- podłączenie do sieci gazowej
- budowę Domu Seniora (sugerowane lokalizacje to Szczytniki, Pośrednik, Sobiesęki)
- modernizację i budowę dróg gminnych oraz budowę ścieżek pieszo-rowerowych.

Pojedyncze odpowiedzi dotyczyły uzupełnienia oświetlenia przydrożnego, doposażenia świetlic wiejskich, dopłat do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, modernizacji oczyszczalni ścieków oraz poprawy jakości opieki zdrowotnej.

Przeciętnie została oceniona sytuacja finansowa gminy (48% ankietowanych). Zapytanie o zainteresowanie akcjami profilaktycznymi związanymi z promocją zdrowia, również zostało ocenione jako przeciętne (85% odpowiadających).

Ankietowani przeciętnie ocenili też aktywność społeczną mieszkańców gminy Szczytniki. Odpowiedzi takiej udzieliło 90% respondentów.

Odpowiadający dokonali także charakterystyki gminy „obecnie” oraz ich wyobrażeń na temat wyglądu gminy „w przyszłości”. Ankietowani uważają, że gmina Szczytniki jest

przede wszystkim: przyjazna mieszkańcom, dobrze zarządzana oraz atrakcyjna dla mieszkańców z dobrze rozbudowaną infrastrukturą społeczną, oferująca dobre warunki życia.

W przyszłości życzeniem mieszkańców byłoby, aby gmina Szczytniki charakteryzowała się także powyższymi cechami, z nieco większą atrakcyjnością dla inwestorów i przedsiębiorców.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywanym w jednostkach administracji publicznej narzędziem diagnozy strategicznej. Narzędzie to pozwala zdefiniować obszary problemowe, a także możliwości rozwoju Gminy Szczytniki. Analizy dokonano w oparciu o:

- wyniki warsztatów strategicznych
- ankiety wypełnione przez mieszkańców i pracowników jednostek organizacyjnych gminy
- wyniki diagnozy strategicznej opracowanej w oparciu dane i dokumenty pozyskane z gminy oraz GUS i innych źródeł zewnętrznych.

Tabela 1. Analiza SWOT

SFERA SPOŁECZNA	
SPOŁECZEŃSTWO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• występujące organizacje społeczne – różnorodność form zrzeszania się, • rosnąca liczba zameldowań, • liczne jednostki OSP w gminie, • aktywność na rzecz budowania tożsamości lokalnej, • członkostwo w LGD „Długosz Królewski” i związany z tym udział w przedsięwzięciach, inwestycjach.	• ujemny, malejący z roku na rok wskaźnik przyrostu naturalnego, • niekorzystna struktura demograficzna ludności – starzejące się społeczeństwo, • rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego, • wzrastająca liczba wymeldowań, • prognoza demograficzna mówiąca o spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w strukturze ludności, • prognoza mówiąca o spadku liczby ludności w gminie.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• angażowanie w działalność społeczną dzieci i młodzieży oraz seniorów, • aktywizacja społeczności,	• niekorzystna prognoza demograficzna – zagrożenie zbyt małą liczbą placówek opiekuńczych dla seniorów,

dążenie do samorozwoju przy wykorzystaniu oferowanych narzędzi i możliwości.	- prognozowany spadek liczby dzieci w wieku 0-12 lat – zagrożenie zamknięciem niektórych placówek oświatowych, - brak chęci i czasu na aktywność obywatelską (intensywny tryb życia), - społeczne następstwa wywołane pandemią SARS-CoV-2.
EDUKACJA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- stabilna liczba uczniów w placówkach oświatowych w gminie, - odpowiednia baza placówek oświatowych o wysokiej jakości świadczonych usług, - zmodernizowane szkoły i przedszkola.	niska subwencja oświatowa.
SZANSE	ZAGROŻENIA
otwarcie Klubu Dziecięcego w Marchwaczu – szansa powrotu na rynek pracy dla młodych rodziców.	- prognozowany spadek liczby dzieci w wieku 0-14 lat, - reformy systemu oświaty oraz konieczność szybkiego dostosowywania się do nich, - niewystarczająca subwencja oświatowa.
OPIEKA ZDROWOTNA	
Mocne strony	Słabe strony
- przeprowadzane liczne akcje profilaktyczne, programów edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego trybu życia, - stosunkowo dobry dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, - odpowiednia liczba aptek.	- ograniczony dostęp do specjalistów na terenie gminy, - wysokie zagrożenie zachorowaniem na nowotwór, - rosnący poziom liczby zgonów spowodowany chorobami układu oddechowego.
Szanse	Zagrożenia
- rosnąca świadomość zdrowotna mieszkańców, - zwiększenie nacisku na profilaktykę.	- preferencje mieszkańców powiatu wobec poradni i specjalistów w Kaliszu, - starzenie się społeczeństwa – zwiększenie popytu na usługi medyczne, - wzrost natężenia chorób cywilizacyjnych, - brak stabilności w kontraktowaniu usług medycznych, - słabo funkcjonujący państwowy system opieki zdrowotnej generujący system kolejkowy do lekarzy POZ, wieloletnie oczekiwanie na wizyty u specjalistów medycznych.

POMOC SPOŁECZNA, BEZPIECZEŃSTWO	
Mocne strony	Słabe strony
• dość stały poziom beneficjentów pomocy społecznej bez gwałtownych wzrostów (niewielki spadek od 2015 r.) • przeprowadzane programy i akcje nt. szeroko pojętego bezpieczeństwa, • rozwinięta sieć jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, • wzrost wykrywalności przestępstw (87,5%).	• dominującymi powodami przyznawania świadczeń – niepełnosprawność, rodzina niepełna, wielodzietna, • wzrost przestępczości, • brak dziennego domu pobytu dla seniorów lub innej placówki dla osób starszych, • znaczny wzrost wydatków na opiekę społeczną (wzrost o 13% w stosunku do 2018 r.).
Szanse	Zagrożenia
• rosnące możliwości zlecania zadań własnych i realizacja ich przez NGO.	• niskie wynagrodzenia opiekunów osób starszych, niepełnosprawnych – problemy z kadrą pracowników w tym zawodzie, konkurencyjne oferty zagraniczne, • skutki migracji zarobkowej (malejąca funkcja wychowawcza rodziny), • starzenie się społeczeństwa – zagrożenie zbyt małą kadrą pracowników usług opiekuńczych.
KULTURA, TURYSTYKA, SPORT	
Mocne strony	Słabe strony
• obecność zespołów podworskich z towarzyszącymi parkami, • przebiegający przez gminę szlak rowerowy powstały z inicjatywy Lokalnej Grupy Działania „Kraina Nocy i Dni” oraz LGD „Długosz Królewski”, • obecność szkoły jeździeckiej w Lipce, • cykliczne wydarzenia kulturalne, • cztery otwarte strefy aktywności w Stawie, Iwanowicach, Radliczycach i Szczytnikach.	• brak wyróżniających się obiektów historycznych o randze ponadlokalnej, • place zabaw głównie zlokalizowane przy placówkach oświatowych, • niewielka lesistość.
Szanse	Zagrożenia
• poprawa estetyki zespołów pałacowych – stworzenie przestrzeni przyjaznych dla lokalnej społeczności, • zadbane elementy zielonej infrastruktury (parki, zadrzewienia), • kontynuacja dotychczasowej oferty kulturalnej GOK w Szczytnikach.	• bliskość Kalisza z atrakcyjną ofertą kulturalną, • rozwój mediów elektronicznych skutkujący mniejszym zainteresowaniem młodzieży kulturą i sportem.
SFERA GOSPODARCZA	

GOSPODARKA, RYNEK PRACY	
Mocne strony	Słabe strony
- niska stopa bezrobocia, równowaga na rynku pracy, - dobrze warunki dla rozwoju gospodarczego – rozwinięta infrastruktura drogowa, - utrzymująca się tendencja wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, - struktura gospodarki w większości oparta o małą przedsiębiorczość, - korzystna dostępność terenów o przeznaczeniu inwestycyjnym, - wzmocnienie współpracy Powiatowego Urzędu Pracy z lokalnymi przedsiębiorcami.	- tylko jeden teren inwestycyjny uzbrojony i objęty MPZP, - spadek liczby firm zatrudniających od 10 do 49 osób, - brak współpracy z partnerami zagranicznymi.
Szanse	Zagrożenia
- dążenie do współpracy ponadlokalnej, - dobrze warunki dla rozwoju rolnictwa i ogrodnictwa – dobrej jakości gleby, - zmieniające się przepisy prawne ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej, - rozwój gospodarstw agroturystycznych, produktów turystycznych – turystyka ważną gałęzią gospodarki powiatu, - obecność w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej szansą na wspólne projekty powiatu i gmin oraz na otrzymanie dofinansowań.	- problem z kadrą opiekuńczą dla osób starszych – konkurencyjne oferty zagraniczne, - konkurencyjność inwestycyjna gmin sąsiadujących bezpośrednio z Kaliszem, - zmieniające się często regulacje prawne, - gospodarcze następstwa pandemii SARS - CoV-2, - niepewna sytuacja gospodarcza hamulcem rozwojowym dla przedsiębiorstw i zakładów na terenie gminy. - nieznana skala zmian w poziomie bezrobocia wywołana pandemią.
WIZERUNEK GMINY, SYTUACJA FINANSOWA	
Mocne strony	Słabe strony
- współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi, - obecność w LGD „Długosz Królewski”, - skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój gminy, - sprawnie działający system ePUAP, - od 2020 r. w gminie będzie funkcjonować aplikacja GIS pozwalająca na pełną identyfikację mapową gminy.	ograniczone narzędzia komunikacji społecznej gminy, wpływające na wizerunek.

Szanse	Zagrożenia
- wzrost dostępności środków zewnętrznych (fundusze unijne, środki rządowe, wojewódzkie i in.), - rosnący stopień informatyzacji nie tylko administracji, ale także samych mieszkańców, - nowa perspektywa funduszy europejskich na lata 2021-2027, - udział w przedsięwzięciach i inwestycjach o charakterze ponadlokalnym.	- stosunkowo niski poziom zainteresowania e-usługami publicznymi ze strony mieszkańców, niski próg zaufania do nowoczesnych technologii, - zmiany prawne zwiększające zakres zadań samorządu i ich niedostateczne finansowanie.
SFERA PRZESTRZENNA	
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	
Mocne strony	Słabe strony
- kierunki wyznaczone w Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczytniki skierowane na zapobieganie rozproszeniu zabudowy, - ochrona rolniczej funkcji gminy – zapisy w Studium, - stopniowo wzrastająca liczba uchwalanych Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego służąca ochronie ładu przestrzennego, - położenie w granicach Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	- tylko 0,03% powierzchni gminy objęte MPZP, - rozdrobienie gospodarstw rolnych (mało powierzchniowe).
Szanse	Zagrożenia
- realizacja Gminnego programu rewitalizacji Gminy Szczytniki, - kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy terenami zurbanizowanymi a krajobrazem otwartym, - wskazania, aby dla terenów leżących w zasięgu miast powiatowych dominującą funkcją nadal było rolnictwo, - planowe, sukcesywne wypełnianie obszarów przeznaczonych pod inwestycje.	- zróżnicowany poziom rozwoju poszczególnych gmin AKO, - postępujące rozproszenie zabudowy, - przekształcanie użytków rolnych na cele nierolnicze.
TRANSPORT	

Mocne strony	Słabe strony
- obecność linii kolejowej i stacji w Radliczycach, - dobrze rozwinięta sieć komunikacji drogowej, występowanie drogi krajowej nr 12, - dobra lokalizacja i dostępność komunikacyjna względem ośrodków miejskich o znaczeniu wojewódzkim, - stosunkowo dobry stan dróg gminnych.	- nie wystarczająca infrastruktura około drogowa – potrzeba większej liczby chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia, - brak sprawnego systemu transportu łączącego Szczytniki z pozostałymi miejscowościami – wykluczenie komunikacyjne osób starszych, osób bez prawa jazdy czy samochodu, - niski poziom bezpieczeństwa na drogach wynikający z miejscowych braków w infrastrukturze okołodrogowej.
Szanse	Zagrożenia
- atrakcyjna lokalizacja w centrum Polski, - stworzenie wewnętrznej „pajęczyny” połączeń komunikacyjnych obsługiwanej przez transport zbiorowy oraz zewnętrznej (szczególnie dla młodzieży), - zwiększenie intensywności transportu zbiorowego do Szczytnik z miejscowości oddalonych, - bliskość Kalisza, - upowszechnianie i uświadamianie procesu rewitalizacji, - prowadzenie polityki przestrzennej służącej zapobieganiu rozproszaniu zabudowy.	- utrzymanie dotychczasowych preferencji komunikacyjnych, przejawiających się wzrostem liczby samochodów, - rozproszona zabudowa – inwestowanie w infrastrukturę techniczną kosztem innych inwestycji, - dominacja Kalisza nad pozostałą częścią powiatu.
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
Mocne strony	Słabe strony
- uruchomiony w 2020 r. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Popowie, - spadek zużycia wody w gminie, - wzrost liczby przydomowych oczyszczalni.	- niski poziom skanalizowania gminy – 14,7%, - oczyszczalnia ścieków typu Lemna, która przy rozbudowie sieci kanalizacyjnej będzie wymagała gruntownej modernizacji, - brak sieci gazociągowej, - systemy grzewcze oparte na paliwach stałych (dominacja węgla).
Szanse	Zagrożenia
dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej,	niebezpieczeństwo niemożności przyjęcia

• modernizacja oczyszczalni ścieków, • rozwój Internetu szerokopasmowego, obejmującego coraz większą liczbę mieszkańców.	całego strumienia ścieków przy rozbudowanej kanalizacji do obecnej oczyszczalni ścieków.
ROLNICTWO, ZMIANY KLIMATU, ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	
Mocne strony	Słabe strony
• mocno zarysowany rolniczy charakter gminy, • wysokiej klasy gleby, • realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, • brak zlokalizowanego na terenie gminy uciążliwego przemysłu.	• brak grup producenckich, • powracające susze rolnicze, • rozdrobnienie gospodarstw rolnych, • dominacja nawadniania przy użyciu deszczowni, • niewielka lesistość na poziomie 4,4%, • brak form ochrony przyrody, • niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii zarówno przez mieszkańców indywidualnych, jak i sektor publiczny, • mały poziom zainteresowania OZE ze strony mieszkańców.
Szanse	Zagrożenia
• rozwój technologii energetycznych optymalnych dla środowiska, • specyfika produkcji rolnej – „produkty regionalne” , • edukacja ekologiczna, promowanie odnawialnych źródeł energii, • dobre warunki do rozwoju produkcji rolnej, • bardzo korzystne warunki do rozwoju energetyki odnawialnej, • zalesianie, • sprawne funkcjonowanie urzędów melioracyjnych.	• antropopresja wynikająca głównie z przekształcania gleb rolnych na cele nie rolne, • niska świadomość ekologiczna części mieszkańców, • zanieczyszczenia związane m.in. z nawożenia w rolnictwie, • zmiany klimatu – coraz mniejsze ilości opadów, nasilające się zjawiska suszy, • nieracjonalne gospodarowanie zasobami wód, • coraz częściej występujące gwałtowne zjawiska.

3. CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY SZCZYTNIKI

3.1. MISJA I WIZJA

W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii wskazujące na pożądane kierunki rozwoju w perspektywie najbliższych 10 lat. Misja określa wartości, jakimi będzie kierowała się społeczność lokalna w celu zrealizowania zaprojektowanej wizji rozwoju. Ukierunkowuje również na działania, które trzeba podjąć, aby misja się powiodła, a wizja stała się rzeczywistością.

"Misją Gminy Szczytniki jest stworzenie najlepszych warunków do rozwoju rolnictwa i ogrodnictwa z poszanowaniem środowiska naturalnego, godnych warunków starzenia się seniorom i infrastruktury zapewniającej mieszkańcom odpowiedni poziom życia".

Gmina Szczytniki ma duże predyspozycje do rozwoju wiodącej funkcji rolniczej, którą prezentuje. Przyspieszenie rozwoju tego potencjału może wpłynąć na wzrost lokalnej przedsiębiorczości. Wizja to obraz gminy, który będzie następstwem realizacji strategii. Ukazuje Gminę Szczytniki w perspektywie do 2030 roku. Będzie to obraz gminy zmieniony na skutek przyjętych i realizowanych działań.

**GMINA SZCZYTNIKI W 2030 R. TO GMINA O WYSOKIEJ KULTURZE ROLNEJ,
ZAMIESZKIWANA PRZEZ ŚWIADOME SPOŁECZEŃSTWO O ZADOWALAJĄCYM POZIOMIE
ŻYCIA. TO PRZYJAZNE MIEJSCE ZAMIESZKANIA DLA MIESZKAŃCÓW W RÓŻNYM WIEKU,
DBAJĄCE O ŚRODOWISKO I WSPIERAJĄCE LOKALNĄ AKTYWNOŚĆ.**

3.2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU, KIERUNKI DZIAŁAŃ, OCZEKIWANE REZULTATY ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej gminy Szczytniki, która została uzupełniona o wyniki badania ankietowego oraz dane zebrane na warsztatach strategicznych, wyznaczono obszary strategiczne działalności gminy, które wymagają poprawy bądź dodatkowego impulsu rozwojowego.

Poniżej przedstawiono obszary strategiczne działań wraz z celami strategicznymi oraz celami operacyjnymi.

SPOŁECZEŃSTWO

Obszar działań **SPOŁECZEŃSTWO** skupia się przede wszystkim na poprawie jakości życia oraz odpowiedzi na potrzeby starzejącego się społeczeństwa. Przeanalizowano obecną infrastrukturę i zasoby oraz ich wystarczalność przy zmieniających się realiach związanych ze wzrostem udziału osób starszych. Skupiono się także na zapewnieniu poprawy bezpieczeństwa społecznego mieszkańców oraz aktywizacji społecznej. Przez rosnącą średnią wieku należy także coraz bardziej wspierać zadania związane z aktywnością seniorów oraz opieką nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Zaproponowano także działania, których celem jest zatrzymanie młodych rodzin w miejscu dotychczasowego zamieszkania.

W ramach priorytetu **SPOŁECZEŃSTWO** wyznaczono cel strategiczny oraz cztery cele operacyjne. Dla tych z kolei określono działania, których realizacja wpłynie na rozwój społeczności Gminy Szczytniki.

Tabela 2. Cele – obszar społeczeństwo

CEL STRATEGICZNY I. GMINA SZCZYTNKI – DOBRYM MIEJSCEM DO ZAMIESZKANIA			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
Cel operacyjny 1.1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla rodzin	• tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy • pobudzanie do aktywności społecznej i obywatelskiej • dbałość o istniejącą i rozwój nowej infrastruktury społecznej	• zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy Szczytniki w zakresie usług społecznych • przyciąganie ciekawą ofertą nowych mieszkańców spoza gminy • zaangażowani społecznie mieszkańcy	• ilość miejsc pracy stworzona przez podmioty gospodarcze w roku (szt.) • liczba zameldowań (os.) • liczba wymeldowań (os.) • ilość osób zaangażowanych w prace organizacji pozarządowych (os.)
Cel operacyjny 1.2 Poszerzenie infrastruktury społecznej w tym rekreacyjno-wypoczynkowej celem podniesienia jakości życia mieszkańców	• odpowiednia liczba miejsc w żłobku odpowiadająca na potrzeby mieszkańców • dodatkowe chodniki, ścieżki rowerowe na terenie gminy, • utworzenie skate parku i lodowiska • zwiększenie liczby placów zabaw • budowa siłowni plenerowych utrzymanie obecnej infrastruktury w dobrym stanie	• osiedlanie się młodych rodzin na terenie gminy • poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez rozbudowę chodników i oświetlenia oraz ścieżek rowerowych przy kluczowych odcinkach dróg gminnych • poprawa estetyki przestrzeni	• liczba dzieci uczęszczających do Klubu Malucha w roku (os.) • długość wybudowanych chodników, ścieżek rowerowych (km.) • liczba nowych punktów świetlnych (szt.) • liczba wybudowanych siłowni zewnętrznych i placów zabaw (szt.)
Cel operacyjny 1.3. Tworzenie przyjaznych miejsc pobytu dla Seniorów	• utworzenie Domu Dziennego Pobytu dla Seniorów • funkcjonowanie klubów seniora, uatrakcyjnienie oferty kulturalnej dla seniorów, warsztaty komputerowe dla seniorów, miejsce świadczenia pomocy dla osób nieodnajdujących się w nowych technologiach • utworzenie „kącików rekreacyjnych”, organizacja zajęć ruchowych • zapewnienie opieki seniorom pozostającym w domach opieki środowiskowej	• stworzenie przyjaznych warunków dziennego pybytu dla Seniorów • poprawa jakości życia osób starszych • stworzenie warunków do integracji • warunków do integracji • wzrost aktywności fizycznej wśród seniorów • wsparcie opiekunów osób starszych poprzez warsztaty, doradztwo, opiekę	• liczba osób korzystających z Domu Dziennego Pobytu (os.) • liczba osób uczęszczająca na spotkania w klubie seniora (os.) • liczba utworzonych przestrzeni dla seniorów (szt.) • liczba prowadzonych zajęć skierowanych do Seniorów (szt.) • liczba seniorów biorących udział w wydarzeniach kulturalnych (os.)

		wytchnieniową	• liczba spotkań dedykowanych dla rodzin Seniorów (szt.) • liczba wolontariuszy na terenie gminy (os.)
Cel operacyjny 1.4. Opieka zdrowotna dla mieszkańców	• zwiększenie liczby akcji, programów profilaktyki zdrowotnej • zachęcanie mieszkańców do zdrowego trybu życia • stworzenie bazy specjalistów przyjmujących w istniejących ośrodkach zdrowia • ochrona zdrowia psychicznego	• wzrost zainteresowania zdrowiem mieszkańców • wzrost aktywności fizycznej wśród mieszkańców • skrócenie czasu oczekiwania do specjalistów	• liczba przeprowadzonych akcji/programów/badań w ramach działań profilaktycznych (szt.) • liczba specjalistów przyjmujących w ośrodkach zdrowia (os.)

GOSPODARKA

Obszar działań **GOSPODARKA** skupia się przede wszystkim na wzmocnieniu konkurencyjności. Tworzenie nowych a przede wszystkim odpowiednie zadbanie o istniejące tereny inwestycyjne to jedno z kierunków działań. Ważną rolę w zaplanowanych działaniach odgrywa rolnictwo i przetwórstwo z nim związane. Poszukiwane będą także nowe produkty lokalne.

W ramach obszaru **GOSPODARKA** wyznaczono cel strategiczny oraz trzy cele operacyjne. Dla tych z kolei określono działania, których realizacja wpłynie na rozwój społeczności Gminy Szczytniki.

Tabela 3. Cele – obszar gospodarka

CEL STRATEGICZNY II. KONKURENCYJNY ROZWÓJ GOSPODARCY GMINY OPARTY NA ROLNICTWIE I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
Cel operacyjny 2.1. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy	- zapewnienie nowych, atrakcyjnych dla przedsiębiorców terenów inwestycyjnych - zachęcanie producentów i twórców z gminy do sprzedaży bezpośredniej na rynku lokalnym m.in. poprzez odpowiednią promocję, zapewnienie miejsca i warunków do takiej sprzedaży - organizacja wydarzeń i imprez promujących lokalnych producentów rolnych - wspieranie istniejących zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego wykorzystujących lokalne zasoby produkcji rolnej	- rozwój gospodarczy gminy oparty o nowe technologie w produkcji, usługach i rolnictwie - tworzenie rozpoznawalnych marek - rosnąca liczba przedsiębiorstw o działalności opartej na rolnictwie	- liczba wydarzeń promujących produkty rynku lokalnego (szt.) - liczba przedsiębiorstw o działalności opartej o rolnictwo (szt.) - liczba podmiotów gospodarczych ogółem (szt.)
Cel operacyjny 2.2. Promowanie lokalnych produktów	- produkty upraw rolniczych/ogrodniczych - wypracowanie międzyśrodowiskowego produktu w oparciu o zasoby produktów lokalnych	- wypromowanie produktu lokalnego rozpoznawanego w skali ponadregionalnej - zwiększenie świadomości mieszkańców na temat produktów lokalnych	liczba wydarzeń których tematyka obejmowała promowanie lokalnych produktów (szt.)
Cel operacyjny 2.3. Kompleksowe tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje	- oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom - promocja terenów inwestycyjnych - wydzierżawianie terenów małym i średnim przedsiębiorstwom - uruchomienie punktu stworzenia profilu zaufanego	- stworzenie fachowej grupy wsparcia dla startujących przedsiębiorców – doradztwo finansowe, księgowe, prawne - zwiększenie zainteresowania inwestycjami na obszarze gminy - wzmocnienie wizerunku gminy przyjaznej	- powierzchnia dostępnych gminnych terenów inwestycyjnych [ha] - pokrycie Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenów inwestycyjnych (%) - liczba osób korzystających z porad związanych z rozpoczęciem działalności

		przedsiębiorcom	gospodarczej (os.)
--	--	-----------------	--------------------

PRZESTRZEŃ

Działania związane z obszarem strategicznym **PRZESTRZEŃ** obejmują zagadnienia z zakresu rolnictwa, gospodarki wodno-ściekowej i polityki przestrzennej.

Pierwszym istotnym obszarem jest **rolnictwo**. Wiodącą funkcją gminy Szczytniki jest funkcja rolnicza. Na jej terenie znajduje się znaczna liczba dobrze prosperujących gospodarstw rolnych, w tym zajmujących się ogrodnictwem. Związane jest to przede wszystkim z dobrymi jakościowo glebami. Wyznaczony priorytet związany z rolnictwem to głównie działania związane z polepszaniem warunków jego rozwoju, promowaniem produktów lokalnych na skalę ponadregionalną. To również szerzenie idei rolnictwa ekologicznego. Jednym z aspektów, które obejmuje obszar **rolnictwo** to działania związane ze zmianami klimatu. Gminę coraz częściej dotyka problem suszy rolniczej, na co wskazują zarówno dane odnośnie liczby opadów, ale także liczba napływających w ostatnich latach wniosków o tzw. dopłatę suszową. Ważne jest podejście adaptacyjne do aktualnego stanu środowiska. Zmiany klimatyczne są faktem i będą postępowały dalej. Dla gminy Szczytniki główne zagrożenia związane są z suszą, gwałtownymi zjawiskami pogodowymi oraz powodzią po gwałtownych ulewach. Należy też zwrócić szczególną uwagę na kwestie edukacji ekologicznej. Ciągłym problemem jest małe zainteresowanie tematyką odnawialnych źródeł energii i ochroną powietrza. Bardzo ważne jest budowanie świadomości społecznej na temat niewielkich zasobów wód i kształtowania nowych nawyków z tym związanych.

Kolejnym tematem jest **gospodarka wodno-ściekowa**. Poprawa systemu gospodarki odpadami to jedno z ważniejszych wyzwań, które wpływają nie tylko na rozwój i atrakcyjność gminy Szczytniki, ale także na jakość życia mieszkańców. Wszystkie podejmowane przedsięwzięcia muszą zachodzić przy poszanowaniu środowiska naturalnego. Większa dostępność i funkcjonalność infrastruktury technicznej, może wspomóc osiedlanie się nowych mieszkańców i podejmowanie decyzji o pozostaniu przez osoby w wieku 25-34 lata.

Ostatnia grupa działań dotyczy **zagospodarowania przestrzennego**. Dokumenty planistyczne gminy wskazują jednoznacznie na potrzebę kreowania zwartej zabudowy, zapobiegając jej rozproszeniu. Drugim ważnym kierunkiem jest poszanowanie wiodącej funkcji gminy, jaką jest rolnictwo. Przede wszystkim działania powinny zmierzać ku ochronie dobrej jakości gleb. Szansą dla Gminy Szczytniki jest także realizacja zapisów Gminnego programu rewitalizacji, który wkrótce zostanie uchwalony. Dzięki niemu kilka przestrzeni

publicznych otrzyma nowy, estetyczny i funkcjonalny wygląd. Ważne jest zabezpieczenie poprzez m.in. dokumenty planistyczne przed nadmiernym rozproszaniem zabudowy i koniecznością ponoszenia nakładów na doprowadzenie sieci kanalizacyjnej, wodociągowej czy innej infrastruktury.

W obszarze **PRZESTRZEŃ** wyznaczono dwa cele strategiczne obejmujące osiem celów operacyjnych.

Tabela 4. Cele – obszar przestrzeń

CEL STRATEGICZNY III. ROZWÓJ Z POSZANOWANIEM I DBAŁOŚCIĄ O ŚRODOWISKO			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
Cel operacyjny 3.1. Ochrona przed zmianami klimatu	- zachęcanie do zbierania wody deszczowej - zwiększenie retencji na terenie gminy - edukacja w zakresie suszy - dbałość o rowy, kanały, zbiorniki wodne - zwiększenie liczby instalacji w oparciu o OZE	- zwiększenie ilości wody zatrzymywanej na terenie Gminy - łagodzenie skutków zmian klimatycznych - mieszkańcy świadomi zagrożeń wynikających z kurczącymi się zasobami wody	- liczba wydarzeń związanych z edukacją ekologiczną (szt.) - liczba wniosków o tzw. „dopłatę suszową” (szt.) - roczne zużycie wody na mieszkańca (m³/os.)
Cel operacyjny 3.2 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	rozwój sieci kanalizacyjnej	zwiększenie ilości odprowadzonych ścieków systemem kanalizacji sanitarnej	- liczba mieszkańców przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (os.) - długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km)
Cel operacyjny 3.3. Budowa oczyszczalni ścieków	budowa nowej oczyszczalni w nowoczesnej technologii	zwiększenie możliwości przyjęcia większej ilości odprowadzonych ścieków systemem kanalizacji sanitarnej	ilość oczyszczonych ścieków (dam³)
Cel operacyjny 3.4. Modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody	- modernizacja sieci wodociągowej - modernizacja stacji uzdatniania wody	poprawa gospodarki wodnej na terenie gminy	- długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km) - liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody (szt.)
Cel operacyjny 3.5. Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej	- dystrybucja ulotek, broszur - imprezy o tematyce ekologicznej, odnawialnych źródeł energii - szkolenia/seminaria dla mieszkańców	- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców - coraz większe zainteresowanie możliwościami dofinansowań ekologicznych rozwiązań w gospodarstwie domowym - zwiększenie liczby instalacji w oparciu o OZE na terenie gminy	- liczba przeprowadzonych wydarzeń proekologicznych w ciągu roku (szt.) - liczba instalacji fotowoltaicznych na terenie gminy (szt.)

CEL STRATEGICZNY IV. NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE GMINĄ I JEJ PRZESTRZENIĄ			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
Cel operacyjny 4.1. Efektywne zarządzanie gminą	• tworzenie warunków do rozwoju gminy • współpraca samorządu z NGO, przedsiębiorcami i rolnikami • dalszy rozwój systemu e-usług publicznych	• zacieśnienie współpracy relacji z sąsiednimi gminami, współpraca z powiatem, aglomeracją, województwem • zwiększenie udziału organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw w realizacji zadań na terenie gminy	• liczba utworzonych porozumień programów współpracy (szt.) • liczba organizacji pozarządowych (szt.) • liczba podjętych działań w ramach współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami (szt.) • liczba mieszkańców korzystających z e-usług (os.)
Cel operacyjny 4.2. Prowadzenie polityki przestrzennej w gminie w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne	• systematyczna aktualizacja studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy • uchwalenie i realizacja Gminnego programu rewitalizacji • aktualizacja istniejących Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wg potrzeb rozwojowych • opracowanie planu budowy infrastruktury (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć gazowa, drogi) na terenach planowanych inwestycji	• rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego • przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego, ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska • ochrona planistyczna najlepszych jakościowo gleb, umacnianie rolniczego charakteru terenów z rozwiniętą funkcją rolniczą • poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego w Gminie	• stopień aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (%) • stopień pokrycia Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego powierzchni gminy (%) • powierzchnia obszarów zrewitalizowanych (ha)
Cel operacyjny 4.3. Dobre praktyki w zakresie ładu	• uchwalenie nowych MPZP dla obszarów kształtowania się nowej	• poprawa stanu jakości dróg na terenie Gminy	• liczba Miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego i estetyki miejsc publicznych	zabudowy • uchwalenie MPZP dla terenów inwestycyjnych • dbałość o historyczne układy wsi • modernizacja dróg gminnych • rozwój sieci ścieżek rowerowych • rozwój ogólnodostępnych terenów zielonych typu parki, skwery • wprowadzanie zadrzewień przydrożnych - szczególnie w rośliny miododajne	• ład przestrzenny w gminie • dalsza poprawa stanu dróg gminnych na terenie gminy	przestrzennego uwzględniających szczegółowe zapisy dotyczące kształtowania zabudowy (szt.) • tereny inwestycyjne objęte MPZP (%) • długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km) • długość zmodernizowanych dróg (km)
---	---	--	--

3.3. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

Określenie polityki przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego wymaga sformułowania modelu rozwoju przestrzennego. Założeniem modelu jest wskazanie optymalnej formy organizacji przestrzeni województwa. Model rozwoju przestrzennego z założenia określa podstawowe elementy sieci osadniczej, strefy funkcjonalno-przestrzennej oraz główne powiązania, które mają stanowić determinanty rozwoju jednostki terytorialnej. Całość ma prowadzić do zrównoważonego rozwoju. Dokument Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego Wielkopolska 2020+ przyjmuje funkcjonalny model rozwoju regionu w oparciu o trzy następujące założenia:

- system osadniczy, na którego składają się jego elementy w postaci ośrodków miejskich o zróżnicowanej hierarchii. Najbliższym gminie Szczytniki jest Kalisz, który zdefiniowany jest jako ośrodek regionalny wraz z Ostrowem Wielkopolskim. Zakłada się, że rolę biegunów wzrostu pełnić będą największe miasta regionu i ich najbliższe otoczenie;
- strefy zróżnicowanej polityki przestrzennej – w przestrzeni województwa wskazuje się następujące strefy zróżnicowanej polityki przestrzennej:
 - 1) strefę wysokiej intensywności procesów osadniczych,
 - 2) strefę średniej intensywności procesów osadniczych,
 - 3) strefę niskiej intensywności procesów osadniczych,
 - 4) strefę zielonych pierścieni,
 - 5) strefę intensywnej gospodarki rolnej,
 - 6) strefę przemysłu paliwowo-energetycznego,
 - 7) strefę równoważenia potencjału przyrodniczego i społeczno-gospodarczego,
 - 8) system przyrodniczy.

Dla poszczególnych stref określone zostały preferowane kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniające zasoby i walory społeczno-gospodarcze i środowiskowe oraz zachodzące procesy rozwoju.

- powiązania, czyli relacje między poszczególnymi elementami. Rozwój regionu ma być zapewniony poprzez dobrze zaplanowany i rozwinięty system komunikacyjny, a także innowacyjną infrastrukturę techniczną.

W przypadku gminy Szczytniki najważniejszą rolę odgrywają powiązania o znaczeniu metropolitalnym miasta Poznania – powiązania sieciowe pomiędzy Poznaniem a Łodzią.

Gmina Szczytniki wg modelu objęta jest strefą o średniej oraz niskiej intensywności procesów osadniczych. Strefa średnia to obszar przylegający do miasta Kalisza. Kierunkiem wyznaczonym w PZPWW. Wielkopolska 2020+ dla strefy średniej jest przede wszystkim zapewnienie równowagi pomiędzy potrzebami rozwoju i ochrony rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz integracji funkcjonalno-przestrzennej. Oznacza to:

- 1) dostosowanie nowych terenów inwestycyjnych do potrzeb i możliwości rozwoju poszczególnych obszarów,
- 2) ochronę terenów cennych przyrodniczo i kulturowo,
- 3) eliminowanie lub minimalizowanie konfliktów przestrzennych,
- 4) zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszarów położonych wokół ośrodków miejskich,
- 5) poprawę warunków mieszkaniowych,
- 6) tworzenie przestrzeni publicznych.

Wskazuje się, aby dla terenów leżących w zasięgu miast powiatowych dominującą funkcją nadal było rolnictwo mimo swojego potencjału rozwojowego dla zróżnicowanych form działalności gospodarczych ze względu na sąsiedztwo biegunów wzrostu. Rekomendowane jest to zwłaszcza dla obszarów charakteryzujących się najbardziej korzystnymi uwarunkowaniami przyrodniczymi, glebowymi. Do takich niewątpliwie należy gmina Szczytniki.

Gmina objęta jest także w południowej części strefą niskiej intensywności osadniczej, dla której proponuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- 1) stymulowanie rozwoju gospodarczego opartego na lokalnym potencjale istniejących podmiotów oraz rozwoju rolniczych i pozarolniczych działalności gospodarczych,
- 2) zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszarów,
- 3) ochronę terenów cennych przyrodniczo i kulturowo,
- 4) zwiększenie dostępności infrastruktury społecznej i poprawę jej wyposażenia –
- 5) rozwój odnawialnych źródeł energii.

Tereny położone w tej strefie, a więc fragment gminy Szczytniki wymagają wsparcia rozwoju rolniczej i pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej, aktywizacji lokalnego

potencjału społeczno-gospodarczego z wykorzystaniem zewnętrznych czynników rozwojowych.

Ponadto, model rozwoju przestrzennego zakłada otoczenie Poznania, a także Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego tzw. strefami zielonych pierścieni. Sąsiedztwo gminy Szczytniki z Kaliszem powoduje, że strefa ta również obejmuje częściowo omawianą gminę. Dla strefy tej proponuje się kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy terenami zurbanizowanymi a krajobrazem otwartym poprzez m.in. ograniczanie przekształcania terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, ograniczanie rozwoju zabudowy poza obszarami istniejących miejscowości, a więc zapobieganie rozproszaniu zabudowy, zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze.

Cały obszar gminy Szczytniki to także strefa o nazwie system przyrodniczy. W celu jego prawidłowego działania należy uwzględnić przedsięwzięcia z zakresu ochrony i kształtowania poszczególnych zasobów środowiska przyrodniczego: form ochrony przyrody oraz różnorodności biologicznej i krajobrazowej, wód, lasów, powierzchni ziemi, złóż kopalin, a także przeciwdziałania zagrożeniom środowiska i ich skutkom oraz poprawy jakości środowiska. Jest to niezwykle ważne, szczególnie dla gmin, gdzie wiodącą funkcją jest rolnictwo. Ochrona gleb, ochrona lasów i zalesianie, zapobieganie suszom rolniczym, a także ochrona wód to priorytetowe działania dla gminy Szczytniki.

Model rozwoju przestrzennego zaprezentowany w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ jest wyrazem wizji rozwoju określonej w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r. Dokument Strategii jest kolejnym ważnym opracowaniem wskazującym na przestrzenne powiązania. W dokumencie w nawiązaniu do PZPWW. Wielkopolska 2020+ wyodrębniono obszary strategicznej interwencji. Są to obszary o najintensywniejszej sile oddziaływania miast na otoczenie, w których obserwować można wyraźne powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Należy do nich także Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Regionalnego Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (MOF AKO), obejmujący gminę Szczytniki. Wsparcie MOF służy wzmocnieniu ich konkurencyjności i zdolności do rozprzestrzeniania czynników rozwojowych na sąsiednie obszary zurbanizowane oraz te o funkcjach rolniczych, oddziałuje na wszystkie części województwa i stymuluje rozwój całej Wielkopolski, a także wpływa stabilizująco na strukturę osadniczą regionu. Wskazuje się na problemy rozwojowe stanowiące niekorzystne

trendy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa. W dokumencie wymienia się także zróżnicowany poziom rozwoju w poszczególnych gminach Aglomeracji oraz niewystarczający dostęp gospodarstw domowych do infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej. Kluczowymi kierunkami działań wskazanymi w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r. dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej są:

- 1) wzrost gospodarczy wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
- 2) rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
- 3) rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego wielkopolski,
- 4) wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Na szczeblu lokalnym najważniejszym dokumentem kształtowania zagospodarowania przestrzennego jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczytniki (Uchwała nr XXI/138/2001 Rady Gminy Szczytniki z dn. 29.05.2001 r.). W kolejnych latach miały miejsce zmiany studium, ostatnia w listopadzie 2016 r. Dominującą funkcją gminy jest zdecydowanie rolnictwo. Charakteryzują je przede wszystkim małoobszarowe gospodarstwa, w większości rozdrobnione. Produktem lokalnym rolnictwa są przede wszystkim produkty pochodzące z upraw warzywnych, ogrodniczych. W Studium podkreśla się wyjątkowo korzystne warunki do rozwoju rolnictwa w środkowej i północnej części gminy, co warunkowane jest naturalnie przez występujące tam dobrej klasy gleby. Dokładna sytuacja rolnictwa, jego charakterystyka opisana została w Diagnostyce w podrozdziale 3.7. Rolnictwo i zmiany klimatu.

Układ osadniczy gminy charakteryzuje się typowym dla obszaru wiejskiego rozproszeniem zabudowy, a także znaczną liczbą miejscowości pogrupowaną w liczne sołectwa. Najważniejszą miejscowością są Szczytniki jako centrum administracyjne i usługowe na mapie gminy. Mniejszej rangi, ale również ważne dla całej gminy pozostają miejscowości: Iwanowice, Radliczyce oraz Staw. Zachodzące zmiany społeczne i gospodarcze wpłynęły na potrzebę aktualizacji polityki przestrzennej gminy. Celem ostatniej zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczytniki” było przede wszystkim umożliwienie na terenie położonym w Szczytnikach realizacji inwestycji z zakresu usług, w tym usług handlu, kultury i administracji, wraz z towarzyszącą zabudową mieszkaniową, a na terenie położonym w miejscowości Marchwacz realizacji

inwestycji z zakresu usług kultury, kultury fizycznej, w tym usług sportu i rekreacji oraz inwestycji infrastrukturalnych służących realizacji zadań własnych gminy.

Dla sprawnego prowadzenia polityki przestrzennej gminy w Studium wyznaczono kierunki rozwoju przestrzennego. Sprowadzają się one do następujących założeń:

1) Koncentracji procesów rozwojowych:

- przede wszystkim koncentracja i ukierunkowanie zabudowy poprzez wypełnianie zabudową wolnych przestrzeni,
- planowe, sukcesywne wypełnianie obszarów przeznaczonych pod inwestycje,
- wzmocnienie znaczenia miejscowości Szczytniki,
- traktowanie drogi krajowej nr 12 jako osi rozwoju gospodarczego oraz terenów wzdłuż linii kolejowej,
- największe działania związane z aktywnością gospodarczą zaplanowano zarówno dla Szczytnik, jak i ważnych, aczkolwiek mniejszych miejscowości,
- zwiększanie areału terenów leśnych zaproponowano dla południowej i południowo-zachodniej części gminy.

2) Uznanie rolnictwa jako szansy rozwoju gminy:

- dążenie do zwiększenia powierzchni gospodarstw,
- popularyzacja alternatywnych rodzajów upraw i hodowli,
- rozwój małych zakładów przetwórczych i usługowych.

3) Wyznaczenie rekreacji jako uzupełniającej funkcji rozwojowej:

- ważna rola walorów przyrodniczych, kompleksów dworsko-parkowych,
- wykorzystanie Lasu Marchwackiego umożliwiającego urządzenie terenów rekreacyjnych,
- wyznaczenie ścieżek rowerowych, ścieżek zdrowia.

4) Poprawę warunków ekologicznych oraz standardów życia mieszkańców:

- rozwój sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków,
- zwiększenie lesistości terenu,
- poprawa walorów architektonicznych zabudowy.

Wskazując na wyżej wymienione kierunki, w dokumencie Studium wskazuje się także na istotność działań marketingowych.

Aktem prawa miejscowego są Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Łącznie obejmują jedynie 3,1 ha, co stanowi tylko 0,03% powierzchni gminy. Więcej na temat MPZP znajduje się w podrozdziale 3.1. Zagospodarowanie przestrzenne w załączniku Diagnoza strategiczna.

3.4. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczytniki zostało przyjęte uchwałą Rady Gminy Szczytniki (Uchwała nr XXI/138/2001 Rady Gminy Szczytniki z dn. 29.05.2001 r.). W kolejnych latach miały miejsce zmiany studium, ostatnia w listopadzie 2016 r. Uchwałą Nr XXVII /144/2016 Rady Gminy Szczytniki z dnia 17 listopada 2016 roku w sprawie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczytniki” zaktualizowano dotychczasowy dokument. Obowiązujące Studium należy systematycznie uaktualniać do obowiązujących w danym czasie obowiązujących przepisów prawnych oraz potrzeb zagospodarowania przestrzennego Gminy. W poniższym zestawieniu wskazano na rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, jakie wynikają z zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczytniki. Jednocześnie w dalszej części rozdziału odniesiono się do określenia tych zapisów przedmiotowej Strategii, które będą miały wpływ na prowadzenia polityki przestrzennej gminy:

- zahamowanie postępującej chaotycznej, nieplanowej i rozproszonej urbanizacji gminy,
- dążenie do uzupełniania „luk” w istniejącej już zabudowie, a więc scalanie zabudowy poprzez wypełnianie wolnych przestrzeni między budynkami,
- z obszaru zasobów sieci infrastruktury technicznej kształtowanie zabudowy ma na nią znaczący wpływ. Rozproszenie zabudowy powoduje rosnące koszty związane z prowadzeniem nowych wodociągów czy kanalizacji,
- poprawa stanu sieci drogowej łączącej poszczególne miejscowości na terenie gminy – budowa i rozbudowa dróg o nawierzchni utwardzonej biegnących przez poszczególne miejscowości,

- usprawnienia umożliwiające bezpieczne przemieszczanie się niezmotoryzowanym użytkownikom dróg publicznych,
- sukcesywna rozbudowa sieci kanalizacyjnej, która jest na niskim poziomie (ok. 15% mieszkańców),
- dalsze działania społeczno-gospodarcze ukierunkowane tak, aby uwzględnić zachowanie ładu przestrzennego, równowagi przyrodniczej oraz utrzymać na dobrym poziomie jakości życia mieszkańców gminy,
- w obliczu powtarzającego się zjawiska suszy rolniczej winno podejmować się kroki związane z ochroną i właściwym wykorzystywaniem zasobów wodnych, a także ograniczeniami w użytkowaniu wód, tworzeniu studni głębinowych,
- uwarunkowania naturalne i wiodąca funkcja, jaką jest rolnictwo stwarza obowiązek ochrony i właściwego gospodarowania glebami, lesistość wymaga kontroli i ewentualnego zalesiania nieużytków lub gleb o niższej klasie. Jest to ważne zważając na niski poziom zalesienia gminy. Wszystkie te działania powinny dążyć do utrzymania użytkowania rolniczego terenu gminy. Największe szanse mają gospodarstwa specjalizujące się, m.in. związane z ogrodnictwem, uprawą warzyw. Niepożądanym zjawiskiem jest rozdrobnienie gospodarstw.

W kwestii zapisów przedmiotowej Strategii, które będą miały wpływ na prowadzenie polityki przestrzennej gminy należy wskazać, że realizacja celów i kierunków rozwoju gminy wyznaczonych w Strategii nie wpłynie na zmianę modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

W zakresie wpływu realizacji Strategii na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy należy wskazać na następujące priorytetowe działania:

- poprawa wyposażenia poszczególnych miejscowości w gminie w infrastrukturę społeczną poprzez np. rozwój infrastruktury rekreacyjnej,
- zachowanie dotychczasowej tożsamości wiejskiej gminy,
- wzrost zaangażowania mieszkańców gminy w procesy decyzyjne związane z zagospodarowaniem przestrzennym, zwiększenie poziomu partycypacji społecznej mieszkańców,

- uzbrojenie posiadanych terenów inwestycyjnych wzdłuż szlaków drogowych o znaczeniu ponadlokalnym, które przyspieszy ich zagospodarowanie oraz objęcie ich w razie potrzeby MPZP, tak, gdzie pozwalają na to warunki glebowe,
- rozbudowa infrastruktury pieszo-rowerowej na terenie gminy,
- rozwój/modernizacja infrastruktury komunalnej,
- rozwój prośrodowiskowych źródeł energii,
- kształtowanie prawidłowych relacji między zabudową związaną z produkcją rolną, a zabudową mieszkaniową w sołectwach,
- wzrost liczby opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W MPZP oraz ogólnym kształtowaniu przestrzeni nie powinno ograniczać się tylko do zabudowy wzdłuż istniejących dróg (w sposób pasmowy). Liniowy rozwój dróg jednocześnie może wpływać na polepszenie stanu technicznego dróg.

3.5. SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW ROZWOJU GMINY Z KIERUNKAMI WYNIKAJĄCYMI ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Wyznaczone w ramach strategii cele strategiczne i operacyjne będące odpowiedzią na problemy gminy Szczytniki są spójne z celami dokumentów strategicznych wyższego szczebla. Takim dokumentem jest Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Strategia ta jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku czy strategii krajowych. Wśród takich dokumentów można wymienić: Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) czy Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK).

Jednym z założeń Strategii jest wzmacnianie rozwoju regionu przy równoczesnym rozwoju wszystkich części Wielkopolski zarówno biegunów wzrostu, jak i obszarów problemowych. Duży nacisk kładzie się na wzmacnianie wzajemnie korzystnych relacji między wymienionymi obszarami. Strategia Wielkopolska 2030 wspiera kluczowe potencjały

kreowania wzrostu gospodarczo-społecznego nie rezygnując z odpowiedzi na problemy regionu. Strategia stanowi punkt odniesienia dla wszystkich działań rozwojowych na terenie Wielkopolski, w tym dla polityki przestrzennej województwa.

W dokumencie wojewódzkim wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców.
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu.
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski.
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Poniższa tabela obrazuje spójność celów strategicznych wyznaczonych w Strategii rozwoju Gminy Szczytniki z celami wskazanymi w Strategii wojewódzkiej.

Tabela 5. Powiązania celów Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku ze Strategią Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030

Cele	
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030
1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	II. Konkurencyjny rozwój gospodarczy gminy oparty na rolnictwie i przedsiębiorczości 2.1. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.3. Kompleksowe tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	I. Gmina Szczytniki – dobrym miejscem do zamieszkania 1.1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla rodzin 1.2. Poszerzenie infrastruktury społecznej w tym rekreacyjno-wypoczynkowej celem podniesienia jakości życia mieszkańców 1.3. Tworzenie przyjaznych miejsc pobytu dla Seniorów 1.4. Zapewnienie seniorom opieki środowiskowej i pozostawienie ich w środowisku naturalnym wraz ze wsparciem ich rodzin 1.5. Opieka zdrowotna dla mieszkańców III. Rozwój z poszanowaniem i dbałością o środowisko 3.5. Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	III. Rozwój z poszanowaniem i dbałością o środowisko 3.1. Ochrona przed zmianami klimatu 3.2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy 3.3. Budowa oczyszczalni ścieków 3.4. Modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	IV. Nowoczesne zarządzanie gminą i jej przestrzenią 4.1. Efektywne zarządzanie gminą 4.2. Prowadzenie polityki przestrzennej w gminie w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Wymiar regionalny reprezentuje w szczególności Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, z kolei wymiar krajowy – SOR, KPZK i KSRR. Dzięki wskazaniu obszarów strategicznej interwencji (OSI) w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego Wielkopolska 2020+ są one podstawą pozwalającą powiązać cele rozwojowe Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego z typami poszczególnych obszarów aż do czasu jej aktualizacji lub opracowania odpowiednich dokumentów programowych. Jednym z OSI jest Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Regionalnego Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (MOF AKO), obejmujący gminę Szczytniki. Wsparcie MOF służy wzmocnieniu ich konkurencyjności i zdolności do rozprzestrzeniania czynników rozwojowych na sąsiednie obszary zurbanizowane oraz te o funkcjach rolniczych, oddziałuje na wszystkie części województwa i stymuluje rozwój całej Wielkopolski, a także wpływa stabilizująco na strukturę osadniczą regionu. Więcej na temat MOF OSI w podrozdziale Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

Strategia dla Gminy Szczytniki oprócz zgodności ze Strategią wojewódzką wykazuje także komplementarność z innymi dokumentami Są to m.in. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 i Strategia rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 w Polsce, który brzmi: „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”, realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe, które brzmią następująco:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Tabela 6. Powiązania celów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) ze Strategią Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030

Cele	
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)	Strategia Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo 1.1.2. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	I. Gmina Szczytniki – dobrym miejscem do zamieszkania 1.1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla rodzin 1.2. Poszerzenie infrastruktury społecznej w tym rekreacyjno-wypoczynkowej celem podniesienia jakości życia mieszkańców 1.3. Tworzenie przyjaznych miejsc pobytu dla Seniorów 1.4. Zapewnienie seniorom opieki środowiskowej i pozostawienie ich w środowisku naturalnym wraz ze wsparciem ich rodzin 1.5. Opieka zdrowotna dla mieszkańców II. Konkurencyjny rozwój gospodarczy gminy oparty na rolnictwie i przedsiębiorczości 2.1. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Promowanie lokalnych produktów 2.3. Kompleksowe tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach	II. Konkurencyjny rozwój gospodarczy gminy oparty na rolnictwie i przedsiębiorczości 2.1. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Promowanie lokalnych produktów 2.3. Kompleksowe tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	IV. Nowoczesne zarządzanie gminą i jej przestrzenią 4.1. Efektywne zarządzanie gminą 4.2. Prowadzenie polityki przestrzennej w gminie w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne

Źródło: opracowanie własne

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Kładzie on nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Celem strategii jest wdrożenie nowych inteligentnych rozwiązań ze szczególnym uwzględnieniem obszarów transportu, cyfryzacji, kapitału społecznego, bezpieczeństwa narodowego, energii oraz środowiska, dzięki współpracy podmiotów publicznych oraz świata nauki i biznesu.

Strategia rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021

W dokumencie określono wizję (cel główny) powiatu kaliskiego o brzmieniu: Powiat kaliski, przyjaznym miejscem do zamieszkania, o czystym środowisku, walorach turystycznych, związany z Aglomeracją Kalisko-Ostrowską, która sprzyja rozwojowi gospodarczemu, ze

szczególnym uwzględnieniem nowoczesnej branży rolno-spożywczej, w oparciu o Markę – Produkt Kaliski. Wizja ta ma być realizowana m.in. poprzez rozwój infrastruktury zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, a także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz rozwój gospodarki niskoemisyjnej. Związane z tym są następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny I: Wzrost konkurencyjności gospodarki powiatu poprzez nowoczesne rolnictwo, przetwórstwo i dystrybucję w powiązaniu z elastycznym systemem edukacji.

Strategia Rozwoju Gminy Szczytniki podkreśla ważność rolniczego charakteru gminy, w tym ukierunkowanie gospodarstw na rolnictwo ekologiczne.

- Cel strategiczny III: Poprawa wewnętrznych i zewnętrznych powiązań komunikacyjnych.

Cel ten jest spójny z kierunkami zaplanowanymi w Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki, w których zaplanowano zapobieganie wykluczeniu społecznemu za pomocą poprawy dostępności komunikacyjnej.

- Cel strategiczny IV: Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego, ekologicznego oraz rozwój i włączenie społeczne.

Spójność z dokumentem dla Gminy Szczytniki sprowadza się m.in. do zaplanowanych działań w kierunku zapewnienia godnego starzenia się, opieki medycznej oraz aktywizacji mieszkańców. Są to składowe tzw. bezpieczeństwa społecznego, które sprowadza się do egzystencjalnych podstaw życia ludzi, zapewnienie możliwości zaspokajania indywidualnych potrzeb czy tworzenia warunków do nauki, ochrony zdrowia oraz opieki.

Tabela 7. Powiązania celów Strategii rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021 ze Strategią Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030

Cele	
Strategia rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021	Strategia Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030
Cel 1. Wzrost konkurencyjności gospodarki powiatu poprzez nowoczesne rolnictwo, przetwórstwo i dystrybucję w powiązaniu z elastycznym systemem edukacji (łączenie teorii z praktyką) 1.1. Rozwój stref aktywności gospodarczej i infrastruktury sprzyjającej inwestycjom oraz wdrożenie spójnego systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej, poprzez wspólną ofertę inwestycyjną dla Powiatu Kaliskiego 1.2. Stworzenie kryteriów i promocja Marki Lokalnej – Produkt Kaliski 1.3. Promowanie nowoczesnych rozwiązań produkcyjnych, różnorodności w gospodarce rolnej oraz zwiększanie skali produkcji w oparciu o istniejącego, niewykorzystanego sprzętu rolniczego	II. Konkurencyjny rozwój gospodarczy gminy oparty na rolnictwie i przedsiębiorczości 2.1. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Promowanie lokalnych produktów 2.3. Kompleksowe tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje

1.5. Organizacja i rozwój rynku hurtowego na terenie powiatu	
Cel 3. Poprawa wewnętrznych i zewnętrznych powiązań komunikacyjnych 3.1. Rozwój dróg gminnych i powiatowych, w powiązaniu z Aglomeracją Kalisko - Ostrowską oraz w powiązaniach poza aglomeracyjnych 3.3. Rozwój infrastruktury wspierającej istniejący system drogowy i połączeń komunikacyjnych	I. Gmina Szczytniki – dobrym miejscem do zamieszkania 1.2 Poszerzenie infrastruktury społecznej w tym rekreacyjno-wypoczynkowej celem podniesienia jakości życia mieszkańców
Cel 4. Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego, ekologicznego oraz rozwój i włączenie społeczne 4.2. Podniesienie jakości środowiska naturalnego oraz wzrost poziomu bezpieczeństwa ekologicznego poprzez edukację i inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii i małą retencję 4.4. Podniesienie jakości świadczonych usług społecznych, opieki zdrowotnej oraz promocja zdrowia i sportu 4.5. Stworzenie różnorodnej oferty dla młodych mieszkańców powiatu	I. Gmina Szczytniki – dobrym miejscem do zamieszkania 1.1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla rodzin 1.2 Poszerzenie infrastruktury społecznej w tym rekreacyjno-wypoczynkowej celem podniesienia jakości życia mieszkańców 1.3. Tworzenie przyjaznych miejsc pobytu dla Seniorów 1.4. Zapewnienie seniorom opieki środowiskowej i pozostawienie ich w środowisku naturalnym wraz ze wsparciem ich rodzin 1.5. Opieka zdrowotna dla mieszkańców III. Rozwój z poszanowaniem i dbałością o środowisko 3.1. Ochrona przed zmianami klimatu 3.2 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy 3.3. Budowa oczyszczalni ścieków 3.4. Modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody 3.5. Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej
Cel 5. Dobra organizacja współpracy wszystkich jednostek samorządowych na terenie Powiatu mająca na celu podniesienie efektywności i skuteczności przedsięwzięć rozwojowych 5.2. Profesjonalizacja działań rozwojowych poprzez zwiększenie udziału jednostek i Organizacji pozarządowych we wspólnych przedsięwzięciach 5.3. Wspieranie i inicjowanie powstawania organizacji pozarządowych	IV. Nowoczesne zarządzanie gminą i jej przestrzenią 4.1. Efektywne zarządzanie gminą

Źródło: opracowanie własne

W oby dwóch dokumentach zwraca się również uwagę na istotę prowadzenia działań promocyjnych oraz współpracy między NGO a samorządem. Pojawia się także nacisk na ochronę środowiska. Warto zaznaczyć, że ramą czasową Strategii rozwoju Powiatu Kaliskiego są lata 2014-2021, stąd w przypadku powstania nowej strategii zaistnieje potrzeba weryfikacji niniejszego dokumentu.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej

Strategia dotyczy powiązanych funkcjonalnie Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego, które wraz z przylegającymi gminami tworzą wspólny obszar funkcjonalny obu miast, zwany Aglomeracją Kalisko-Ostrowską. Wraz z upływem perspektywy na lata 2014-2020 dokonano

ewaluacji strategii. W Strategii wyznaczono główne cele rozwojowe, które realizowane są przez priorytety Strategii ZIT AKO.

W poniższej tabeli przedstawiono cele rozwojowe Strategii ZIT AKO i ich powiązania z celami niniejszej Strategii dla Gminy Szczytniki.

Tabela 8. Powiązania celów Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej ze Strategią Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030

Cele	
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej	Strategia Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030
Cel 3. Przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich AKO	I. Gmina Szczytniki – dobrym miejscem do zamieszkania 1.1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla rodzin 1.2. Poszerzenie infrastruktury społecznej w tym rekreacyjno-wypoczynkowej celem podniesienia jakości życia mieszkańców 1.3. Tworzenie przyjaznych miejsc pobytu dla Seniorów 1.4. Zapewnienie seniorom opieki środowiskowej i pozostawienie ich w środowisku naturalnym wraz ze wsparciem ich rodzin 1.5. Opieka zdrowotna dla mieszkańców II. Konkurencyjny rozwój gospodarczy gminy oparty na rolnictwie i przedsiębiorczości 2.1. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Promowanie lokalnych produktów 2.3. Kompleksowe tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje
Cel 4. Poprawa stanu środowiska na obszarze funkcjonalnym AKO	III. Rozwój z poszanowaniem i dbałością o środowisko 3.1. Ochrona przed zmianami klimatu 3.2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy 3.3. Budowa oczyszczalni ścieków 3.4. Modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody 3.5. Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej
Cel 6. Wzmacnianie rozwoju gospodarczego AKO, przedsiębiorczości, zatrudnienia i aktywności zawodowej	II. Konkurencyjny rozwój gospodarczy gminy oparty na rolnictwie i przedsiębiorczości 2.1. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Promowanie lokalnych produktów 2.3. Kompleksowe tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje
Cel 7. Poprawa dostępu i jakości usług publicznych na całym obszarze funkcjonalnym	I. Gmina Szczytniki – dobrym miejscem do zamieszkania 1.1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla rodzin 1.2. Poszerzenie infrastruktury społecznej w tym rekreacyjno-wypoczynkowej celem podniesienia jakości życia mieszkańców 1.3. Tworzenie przyjaznych miejsc pobytu dla Seniorów 1.4. Zapewnienie seniorom opieki środowiskowej i pozostawienie ich w środowisku naturalnym wraz ze wsparciem ich rodzin 1.5. Opieka zdrowotna dla mieszkańców

Cel 8. Rozwój infrastruktury AKO	I. Gmina Szczytniki – dobrym miejscem do zamieszkania 1.2 Poszerzenie infrastruktury społecznej w tym rekreacyjno-wypoczynkowej celem podniesienia jakości życia mieszkańców
---	--

Źródło: opracowanie własne

W Strategii ZIT AKO zwraca się uwagę na dobrej jakości usługi publiczne, rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Stawia się także na wzmocnienie gospodarki i przedsiębiorczości. Dużą uwagę przykładą się tak do obszarów zdegradowanych, które w jakiś sposób utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje na obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Obszary strategicznej interwencji (OSI) wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ stanowią podstawę, dzięki której można powiązać cele rozwojowe Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego z typami poszczególnych obszarów, do czasu jej aktualizacji lub opracowania odpowiednich dokumentów programowych. Gmina Szczytniki położona jest w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Ośrodka Regionalnego Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (MOF AKO). Wsparcie MOF służy wzmocnianiu ich konkurencyjności i zdolności do rozprzestrzeniania czynników rozwojowych na sąsiednie obszary zurbanizowane oraz te o funkcjach rolniczych. W Strategii wskazuje się na zróżnicowany poziom rozwoju w poszczególnych gminach Aglomeracji. Więcej na temat MOF AKO w rozdziale Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy.

4. PROCES REALIZACJI STRATEGII

4.1. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZENIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Dzięki gromadzeniu, zbieraniu danych niezbędnych możliwa będzie ocena efektów realizacji Strategii m.in. dzięki wybranym wskaźnikom. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Poleca się także przyjęcie/aktualizację innych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego.

Istnieje szereg powiązanych z niniejszą Strategią dokumentów i są to m.in.:

- Strategia rozwiązywania problemów społecznych
- Plan gospodarki niskoemisyjnej
- Program ochrony środowiska
- Program opieki nad zabytkami
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Gmina powinna aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia. Szczególną uwagę należy zwrócić na niebawem opracowywaną nową Strategię dla Powiatu Kaliskiego czy Strategię ZIT AKO. W chwili przyjęcia dokumentów przez podmioty odpowiedzialne z wymienioną Strategia czy inne organizacje/samorządy, Gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Głównym celem procesu wdrażania Strategii jest zachęcenie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, które w konsekwencji przyczynią się do rozwoju społecznego i gospodarczego gminy. Z tego względu wdrażanie założeń przedmiotowej Strategii oparte będzie o jak najszerszy udział społeczności lokalnej,

NGO z zachowaniem dwóch podstawowych zasad: jawności działania związanej z informowaniem mieszkańców o procesie wdrażania Strategii oraz szerokim zakresem prowadzonych działań zmierzających do uaktywnienia możliwie największej liczby mieszkańców gminy.

W celu wdrożenia zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO.

System monitorowania stanowi narzędzie kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć zaproponowanych w niniejszej Strategii. Efekty będą opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą Raport podsumowuje działalności wójta w roku poprzednim, zwracając szczególną uwagę na realizację m.in. programów i strategii.

Pomocnym narzędziem stanie się tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do Strategii. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Zawiera także praktyczne informacje o stanie realizacji działania. Pozwoli ona na dokładne sprawdzenie realizacji założonych celów strategicznych i operacyjnych.

4.2. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Przedmiotowy dokument mający charakter Strategii nie określa precyzyjnie i nie wyszczególnia projektów przeznaczonych do realizacji, wskazując jednocześnie jedynie na cele rozwoju Gminy Szczytniki oraz typy przedsięwzięć i zadania służące realizacji tych celów. Tym samym w Strategii nie określono dokładnego budżetu jej realizacji. Fakt ten wynika ze specyfiki Strategii opisanej powyżej. Ma także uzasadnienie w długim horyzoncie czasowym jaki obejmuje Strategia. Jednocześnie należy wskazać, że do realizacji poszczególnych celów w ramach Strategii może przyczynić się różna liczba zróżnicowanych projektów – stąd sprecyzowanie dokładnych wydatków na ich realizację jest niemożliwe.

Gmina Szczytniki na bieżąco śledzi możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania, w tym na realizację kierunków działań zaplanowanych w Strategii.

Analizy obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla bieżącej perspektywy finansowej (wdrażanej do roku 2023), a także kolejnego okresu czasowego. Śledzi się także ogólnopolskie programy operacyjne oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- programy rządowe, w tym m.in. Maluch+, Senior+ oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania.

Wskazane wyżej źródła finansowania i środki własne gminy mogą być wykorzystane w celu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą prawdopodobnie dochody własne Gminy, szczególnie udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatek od nieruchomości. Jednocześnie w miarę istniejących możliwości gmina będzie starała się o dofinansowanie realizowanych projektów ze środków zewnętrznych, w tym środków pomocowych UE. Jako bazę do określenia szacowanych ram finansowych przyjęto budżet gminy oraz Wieloletnią Prognozę Finansową (która obejmuje lata 2021-2026).

Poniższa tabela przedstawia prognozę wysokości głównych kategorii budżetowych w latach 2021-2026 na podstawie Uchwały nr XXXIV/179/2021 Rady Gminy Szczytniki z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2021-2026. W analizowanych latach łącznie dochody wyniosą ponad 238 mln zł, z czego dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych – 24,4 mln zł i podatku od nieruchomości – ponad 5,5 mln zł, natomiast wydatki blisko 228 mln zł.

Tabela 9. Prognozowane środki budżetowe w częściowym okresie realizacji Strategii

	dochody ogółem	w tym:		wydatki ogółem	rozkłady
		PIT	podatek od nieruchomości		
2021	38 247 865,32	3 839 981,00	1 040 000,00	39 296 679,82	2 927 150,50
2022	38 240 000,00	3 935 980,00	1 066 000,00	35 459 540,50	2 780 459,50
2023	39 093 500,00	4 034 380,00	1 090 000,00	36 452 405,00	2 641 095,00
2024	40 100 000,00	4 115 100,00	1 150 000,00	37 352 932,00	2 747 068,00
2025	41 000 000,00	4 200 000,00	1 200 000,00	38 200 000,00	2 800 000,00

2026	41 820 000,00	4 290 000,00	0,00	40 953 061,00	866 939,00
Ogółem	238 501 365,32	24 415 441,00	5 546 000,00	227 714 618,32	14 762 712,00

*Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr XXXIV/179/2021 Rady Gminy Szczytniki z dnia 25 marca 2021 r.
w sprawie zmiany WPF*

5. SPIS TABEL

Tabela 1. Analiza SWOT.....	19
Tabela 2. Cele – obszar społeczeństwo	28
Tabela 3. Cele – obszar gospodarka	31
Tabela 4. Cele – obszar przestrzeń.....	35
Tabela 5. Powiązania celów Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do	46
Tabela 6. Powiązania celów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) ze Strategią Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030.....	48
Tabela 7. Powiązania celów Strategii rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021ze Strategią Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030	49
Tabela 8. Powiązania celów Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej ze Strategią Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030	51
Tabela 9. Prognozowane środki budżetowe w okresie realizacji Strategii	55

6. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 – Diagnoza strategiczna

Załącznik nr 2 – Wzór ankiety

Ankieta – Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Szczytniki

Szanowni Państwo!

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety w celu przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2021-2030.

Bardzo prosimy o zastanowienie się i odpowiedzenie na poniższe pytania. Wyniki ankietyzacji będą wykorzystane w procesie formułowania celów rozwoju i wyboru obszarów priorytetowych.

Poświęcony przez Państwa czas przyczyni się do zaplanowania rozwoju Gminy w zgodzie z Państwa sugestiami i oczekiwaniami. Chcielibyśmy, aby dokumenty Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki oraz był naszym wspólnym dziełem, w którym każdy mieszkaniec ma swój udział, a założone cele systematycznie i skutecznie realizowane w perspektywie najbliższych lat.

Wypełnioną ankietę prosimy składać do skrzynki podawczej w Urzędzie Gminy w Szczytnikach do dnia 30.11.2020r.

1. **Wykluczenie społeczne:** Jakie działania podejmuje się/planuje się podjąć w walce z wykluczeniem społecznym mieszkańców? Czy zagrożenie wykluczeniem społecznym jest większe niż 7 lat temu?

2. **Starzenie się społeczeństwa:** W jakim stopniu problem starzenia się dotyka już teraz Gminy Szczytniki? Jakie pojawiają się potrzeby? Czy usługi opiekuńcze są wystarczające?

3. Potrzeba utworzenia żłobka: Jakie są przesłanki do utworzenia żłobka? Czy podjęte zostały kroki, jakie jest zainteresowanie?

4. Infrastruktura rekreacyjno-wypoczynkowa: Jak ocenia się zasoby tej infrastruktury? O co warto je poszerzyć w ciągu najbliższych lat, tak by „zatrzymać” mieszkańca w gminie?

5. Infrastruktura drogowa: Droga krajowa nr 12 – czy przebieg drogi stanowi zagrożenie dla podziału gminy? Czy obecność drogi krajowej zwiększa atrakcyjność gminy, wpływa na aktywizację gospodarczą? Jeśli tak, w jaki sposób jest to wykorzystywane?

Proszę o wskazanie potrzeb modernizacyjnych dróg gminnych oraz infrastruktury okołodrogowej:

6. Komunikacja publiczna: proszę o ocenę funkcjonowania komunikacji publicznej 1- zła, 2 – przeciętna, 3- dobra. Co można poprawić w funkcjonowaniu komunikacji? Jakie są „luki” w sieci, a jakie realne zapotrzebowania?

7. Kanalizacja: proszę o sformułowanie potrzeb związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Szczytniki.

8. Miasto Kalisz: W jaki sposób Kalisz wpływa na gminę Szczytniki? Jakie obserwuje się skutki?

9. Zagospodarowanie przestrzenne: czy gmina Szczytniki boryka się z problemem rozproszonej zabudowy? Czy istnieją przesłanki do uchwalenia większej liczby Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jeśli tak, w jakich lokalizacjach?

10. Lesistość: czy mała lesistość gminy jest problemem? Jakie działania planuje się wdrożyć w tym zakresie?

11. Problem suszy: w ostatnich 2 latach znacząco narasta problem suszy, liczba wniosków o dopłatę suszową wzrasta. Jakie kroki zostały podjęte (są podejmowane) w zakresie walki ze zmianami klimatu, zatrzymywaniem wody itp.?

12. **Promocja wizerunku gminy, tereny inwestycyjne:** proszę o wskazanie, w jaki sposób gmina prowadzi swoją promocję. Jakie są produkty lokalne? Jak promuje się tereny inwestycyjne? Jak wygląda zainteresowanie tymi terenami? Czy istnieją potrzeby uzbrojenia kolejnych działek?

13. **Kluczowy potencjał/część wizerunku,** z którego Gmina Szczytniki może być dumna to:

14. **Kluczowe zmiany,** które zaszły podczas trwania ubiegłej Strategii rozwoju (2014-2020) – max.3:

15. Proszę zaznaczyć **jedną** odpowiedź z czym chciał(a)by Pani/Pan aby utożsamiano gminę Szczytniki w roku 2030?

- ☐ z gminą, w której prężnie rozwija się rolnictwo i ogrodnictwo,
- ☐ z gminą zapewniającą dostęp do wysokiej jakości usług społecznych,
- ☐ z gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów i tworzącą nowe miejsca pracy,
- ☐ z gminą ekologiczną dbającą o środowisko naturalne i estetykę otoczenia,
- ☐ z czymś innym: (czym?):.....

16. Proszę wymienić **3 najważniejsze inwestycje / przedsięwzięcia**, które Pani/Pana zdaniem powinny być priorytetowo realizowane na terenie Gminy w ciągu najbliższych 10 lat. *Prosimy o precyzyjne określenie nazwy zadania, zakres realizowanego zadania i lokalizację.*

Nazwa zadania	Zakres realizowanego zadania	Lokalizacja

17. Proszę o ocenę sytuacji finansowej gminy:

1 - dobra	2 - przeciętna	3 - zła

18. Proszę o ocenę poziomu zainteresowania mieszkańców akcjami profilaktycznymi, wydarzeniami promocji zdrowia:

1 - wysoki	2 - przeciętny	3 - zły

19. Proszę o ocenę poziomu aktywności społecznej mieszkańców gminy Szczytniki:

1 - wysoki	2 - przeciętny	3 - zły

20. Które z poniższych stwierdzeń najlepiej charakteryzuje Gminę Szczytniki obecnie, a które z nich powinny charakteryzować Gminę w przyszłości? (Proszę zaznaczyć „x” maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „OBECNIE” oraz maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „W PRZYSZŁOŚCI”)

	OBECNIE	W PRZYSZŁOŚCI
Atrakcyjna dla mieszkańców		
Atrakcyjna dla przedsiębiorców		
Atrakcyjna dla turystów		
Atrakcyjna dla rodzin z dziećmi		
Przyjazna Seniorom		
Położona w atrakcyjnym miejscu		
Z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego		
Dobrze zarządzana gmina obywatelska		
Bezpieczna		
Dbająca o środowisko przyrodnicze		
Urząd przyjazny mieszkańcom		
Bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy		
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy		
Posiada dobrze rozbudowaną infrastrukturę techniczną (tj. sieć drogową, kanalizacyjną, wodociągową, itp.)		
Posiada dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną (tj. bazę oświatową, sportową, kulturalną, opiekę zdrowotną, itp.)		

Załącznik nr 3 – Tabela ewaluacyjna

CEL STRATEGICZNY I. GMINA SZCZYTNIKI – DOBRYM MIEJSCEM DO ZAMIESZKANIA

CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK/NIE)
1.1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla rodzin	dbałość o istniejącą i rozwój nowej infrastruktury społecznej				
	pobudzanie do aktywności społecznej				
1.2. Poszerzenie infrastruktury społecznej w tym rekreacyjno-wypoczynkowej celem podniesienia jakości życia mieszkańców	funkcjonujący żłobek szansą na powrót na rynek pracy, odpowiednia liczba miejsc w żłobku odpowiadająca na potrzeby mieszkańców				
	dodatkowe chodniki, ścieżki rowerowe na terenie gminy				
	utworzenie skate parku i lodowiska				
	zwiększenie liczby placów zabaw, budowa siłowni plenerowych				
	utrzymanie obecnej infrastruktury w dobrym stanie				
1.3. Tworzenie przyjaznych miejsc pobytu dla Seniorów	utworzenie Domu Dziennego Pobytu dla Seniorów				
	funkcjonowanie klubów seniora, uatrakcyjnienie oferty kulturalnej dla seniorów, warsztaty komputerowe dla seniorów, miejsce świadczenia pomocy dla osób nieodnajdujących się w nowych technologiach				

	utworzenie „kącików rekreacyjnych”, organizacja zajęć ruchowych				
	zapewnienie seniorom pozostającym w domach opieki środowiskowej				
1.4. Zapewnienie seniorom opieki środowiskowej i pozostawienie ich w środowisku naturalnym wraz ze wsparciem ich rodzin	wsparcie opiekunów faktycznych osób starszych poprzez warsztaty, doradztwo, opiekę wytnieniową				
	uruchomienie wolontariatu dla potrzebujących oraz angażowanie osób chętnych do pomocy				
	zwiększenie kontroli środowiskowych u osób starszych, niepełnosprawnych				
1.5. Opieka zdrowotna dla mieszkańców	zwiększenie liczby akcji, programów profilaktyki zdrowotnej, zachęcanie mieszkańców do zdrowego trybu życia, ochrona zdrowia psychicznego				
	stworzenie bazy specjalistów przyjmujących w istniejących ośrodkach zdrowia				

CEL STRATEGICZNY II. KONKURENCYJNY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY OPARTY NA ROLNICTWIE I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK/NIE)
2.1. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy	zapewnienie nowych, atrakcyjnych dla przedsiębiorców terenów inwestycyjnych				
	zachęcanie producentów i twórców z gminy do sprzedaży bezpośredniej na rynku lokalnym m.in. poprzez odpowiednią promocję, zapewnienie miejsca i warunków do takiej sprzedaży				
	organizacja wydarzeń i imprez promujących lokalnych producentów rolnych				
	wspieranie istniejących zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego wykorzystujących lokalne zasoby produkcji rolnej				
2.2. Promowanie lokalnych produktów	produkty upraw rolniczych/ogrodniczych				
	wypracowanie międzyrodowiskowego o produktu w oparciu o zasoby produktów lokalnych				
2.3. Kompleksowe tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje	oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom				
	promocja terenów inwestycyjnych				
	wydzierżawianie terenów małym i średnim przedsiębiorstwom				

	uruchomienie punktu stworzenia profilu zaufanego				
--	--	--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY III. ROZWÓJ Z POSZANOWANIEM I DBAŁOŚCIĄ O ŚRODOWISKO

CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK/NIE)
3.1. Ochrona przed zmianami klimatu	zachęcanie do zbierania wody deszczowej				
	zwiększenie retencji na terenie gminy				
	edukacja w zakresie suszy				
	dbałość o rowy, kanały, zbiorniki wodne				
	ograniczenia w budowie studni głębinowych				
3.2 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	rozwój sieci kanalizacyjnej				
3.3. Budowa oczyszczalni ścieków	budowa nowej oczyszczalni w nowoczesnej technologii				
3.4. Modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody	budowa nowej oczyszczalni w nowoczesnej technologii				
	budowa, przebudowa i ochrona dojazdów do pól				
	pomoc w ukierunkowaniu produkcji rolniczej				
	usługi doradcze i szkoleniowe dla rolników, pomoc prawna				
	tworzenie grup producentów rolnych				
3.5. Zwiększenie świadomości ekologicznej	dystrybucja ulotek, broszur				

społeczności lokalnej	imprezy o tematyce ekologicznej, odnawialnych źródeł energii				
	szkolenia/seminaria dla mieszkańców				

CEL STRATEGICZNY IV. NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE GMINĄ I JEJ PRZESTRZENIĄ

CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	PLANOWANY TERMIN WYKONANIA	FAKTYCZNY TERMIN WYKONANIA	REALIZACJA (TAK/NIE)
4.1. Efektywne zarządzanie gminą	tworzenie warunków do rozwoju gminy, współpraca samorządu z NGO, przedsiębiorcami i rolnikami				
	dalszy rozwój systemu e-usług publicznych				
4.2. Prowadzenie polityki przestrzennej w gminie w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne	systematyczna aktualizacja studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy				
	uchwalenie i realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji				
	aktualizacja istniejących Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wg potrzeb rozwojowych				
	opracowanie planu budowy infrastruktury (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć gazowa, drogi) na terenach planowanych inwestycji				
4.3. Dobre praktyki w zakresie ładu przestrzennego i estetyki miejsc publicznych	uchwalenie nowych MPZP dla obszarów kształtowania się nowej zabudowy				
	uchwalenie MPZP dla terenów inwestycyjnych				

	dbałość o historyczne układy wsi				
	modernizacja dróg gminnych rozwój sieci ścieżek rowerowych				